ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ: ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΟΣ Γ'.—Τεῦχος 118 - 119
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1917

"ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ,,

ΜΗΝΙΔΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ

Διὰ τὸ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ	Δραχμαὶ	12.—
Διὰ τοὺς Διδασκάλους	»	8.—
Διὰ τὴν ΑΜΕΡΙΚΗΝ	Δολλάρια	3.—
Διὰ τὴν ΑΙΓΥΠΤΟΝ καὶ ΑΓΓΛΙΑΝ	Λίρα Ἀγγλίας	1)2
Διὰ τὴν ΚΥΠΡΟΝ	Σελίνια	10.—
Διὰ τὴν ΕΥΡΩΠΗΝ	Δρ. Χρ.	12.—

Ἔκδοσις ἐκλεκτὴ γενικῶς Φρ. χρ. ἢ Δραχ. 25.—

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ:

ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΑ ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Ὁδὸς Μενάνδρου 83.—ΑΘΗΝΑΣ

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις: "ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ,, - ΑΘΗΝΑΣ

Πᾶν χειρόγραφον δημοσιευόμενον ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφεται.

Πᾶν σύγγραμμα ἀποστελλόμενον εἰς τὰ γραφεῖά μας ἀναγγέλλεται.

Αἱ ἐγγραφαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1ης ἑκάστου μηνός.—Τὸ τεῦχος δρ. 1.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀπὸ τὰ ἄνθη τοῦ κακοῦ: ***Γεωργίου Σημηριώτη.***—Ὁ Βενιζελος πείθων.—Εἰς πρόδρομος τῆς νεωτέρας βιομηχανικῆς, ὁ Βώκανσον: ***Πολυδώρου Κ. Χατζηδημητρίου.***—Τὸ βιβλίο τῆς Τρέλλας: «*2 Χ.*».—Τὰ Καυσοκαλύβια.—Ἔρως ἀνίκατε Μαχάν.—Ὁ καϊμός μου. —***Αὔγουστος-Σεπτέμβριος 1917***: Ἀπὸ τὴ καλλιτεχνικὴ ζωή.—Ζωὴ καὶ θάνατος.—Μιχαὴλ Δαμαράλης.—Πόνος Κ. Παπαγεωργακόπουλος.—Γεώργιος Στήβενς.—Ὁ νέος Διευθυντὴς τῆς Γεωργίας.—Ἀπὸ τὴν Ζωὴν τοῦ μηνός.—Ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ πολέμου, Ὁ Ἀγγλικὸς ἡρωϊσμός.—Ὀλιγόστιχα.—Πρόσκλησις Ὑπουργείου Περιθάλψεως.—Δῆμος Ἀθηναίων.—Ὑπουργεῖον Ἐπισιτισμοῦ.

ΚΟΣΜΟΣ: Τὸ Ροῦπελ.—Ἡ πυρκαϊά.—Ἡ πρόσκλησις τῶν κληρωτῶν.—Ὁ Ρωμηὸς τοῦ Σούρῃ.—Ἡ προδοσία.—Ὁ κ. Φοῦζερ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΤΟΣ Γ'. | ΑΘΗΝΑΙ, ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1917. | ΤΕΥΧΟΣ 118-119

ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΘΗ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ

ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΠΩΝΤΛΑΙΡ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΤΥΨΙΣ

Ὅταν, ὦ σκοτεινὴ ὀμορφιά, κλειστὰ θᾴχῃς τὰ μάτια
Στὸ μνῆμα μὲ τὸ ὁλόμαυρο τὸ μάρμαρο φτιασμένο,
Κι' ὅταν ἀντὶ γιὰ κλίνη σου χρυσῆ καὶ γιὰ παλάτια,
Τὴν κρύπτῃ θᾴχῃς τὴν ὑγρή, τὸ λάκκο τὸ σκαμμένο,

Ὅταν ἡ πλάκα σφίγγοντας τὰ στήθη τὰ δειλά σου,
Καὶ τὰ πλευρά σου ποῦ στ' ἀβρὰ τὰ πούπουλα λυγοῦνε,
Δὲ θὲν' ἀφήνῃ νὰ χτυπᾷ καὶ νὰ ποθῇ ἡ καρδιά σου,
Κι' οὔτε σ' ἐρώτων ραντεβοῦ τὰ· πόδια νὰ πετοῦνε,

Ὁ τάφος τότε ποῦ σ' αὐτὸν θ' ἀνοίξω τὴν καρδιά μου,
(Γιατὶ ὁ τάφος πάντοτε νοιώθῃ τὰ μυστικά μου)
Σ' αὐτὲς τὶς μακρυὲς νυχτιὲς ποῦ ὁ ὕπνος θὰ σοῦ λείψῃ,

Θὲ νὰ σοῦ πῇ: «Τί κέρδισες ἀνήδονη ἐρωμένη,
Ποῦ δὲν ἐγνώρισες αὐτὸ ποῦ κλαῖν οἱ πεθαμμένοι;»
—Καὶ τὸ σκουλῆκι θὰ σοῦ τρώει τὴ σάρκα σου σὰν τύψη!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

Ο ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΠΕΙΘΩΝ

Ἀπὸ τῆς ὑπεροχώτερες, τῆς πλέον διδακτικές, τῆς πιὸ ἀστραφτερὲς καὶ περισσότερον θαμβωτικὲς εἰκόνες ποῦ ἔδωσεν ἡ ἱστορικὴ ὁμιλία τοῦ κ. Βενιζέλου στὴ Βουλή, εἶνε καὶ ἐκείνη ποῦ φανερώνει, μὲ τὸ πιὸ θαυμαστὸ τρόπο, τὴν μεγαλειώδη σκέψι τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐκστρατείαν τῆς Καλλιπόλεως.

Ὅλοι οἱ μικράνθωποι καὶ ὑποέλληνες ποῦ ἐζητοῦσαν νὰ πείσουν ὅτι ὁ Βενιζέλος παραλογίζεται προτείνας νὰ κυριεύσῃ τὴν Πόλι μὲ μίαν Μεραρχίαν ἐξήντλουν τα εἰρωνικά των βέλη στηριζόμενοι ἐπανω στὴ δῆθεν αὐτὴ στρατιωτικὴ οὐτοπία.

— Ἀκοῦς, ἔλεγαν, νὰ πάρωμε τὴν Πόλι μὲ μιὰ Μεραρχία ! Δὲν λέει καλλίτερα νὰ θυσιάσουμε τὰ παιδια μας για τὸ κέφι του.

Καὶ σιγα-σιγὰ ἐδηλητηρίσζαν τὴν Ἑλληνικὴ ψυχὴ μὲ τὴν ἀμφιβολία καὶ ὑστερότερα μὲ τὴ πεποίθησι ποῦ προέκυψε ἀπὸ τὴ συμμαχικὴ ἀποτυχία πρὸ τῆς Καλλιπόλεως καὶ τῶν Στενῶν.

— Βλέπετε κοτζάμ' Ἀγγλία καὶ Γαλλία μὲ Στόλους καὶ Στρατοὺς κατεστράφη στὸν Ἑλλήσποντο καὶ ὁ Βενιζέλος μὲ μια Μεραρχία θὰ κάνῃ τοῦ κόσμου τὰ θαύματα ! !

Οἱ Σωτῆρες ἐθριάμβευαν πλέον.

Ἦσαν τόσον ἀληθοφανῆ τὰ ἐπιχειρήματά των ποῦ ὅλοι οἱ δηλητηριασμένοι ἦταν ἀδύνατον νὰ δεχθοῦν ἔστω καὶ τὸ ἀσθενέστερο ἀντιφάρμακο τῆς λογικῆς. Ἐπίσημοι πληροφορίαι καὶ παρασκηνιακαὶ ἀντιδράσεις ἦσαν ἄγνωστες στὸ Λαὸ καὶ παρέμενεν ἀναμφισβήτητο τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ἑλλὰς συμμετέχουσα εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν Δαρδανελλίων θὰ ἐδοκίμαζε τὶς πιὸ ἀνεπανόρθωτες συμφορές.

— Θὰ χάναμε ἄδικα τὰ παιδιά μας, τὰ καράβια μας καὶ οἱ Γερμανοὶ θὰ ἦταν μπασμένοι στὴν Ἀθήνα. Νὰ τί θὰ παθαίναμε ἀπὸ τοῦ Βενιζέλου τῆς φαντασιοπληξίες!

Ἦλθεν ὅμως τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ ὁ ἐμπνευσμένος Ἡγέτης τῆς φυλῆς, ὁ ἀποτελῶν τὴν μόνην ἐγγύησιν τῆς ἐθνικῆς μας ἀνοζωογονήσεως, ἀπεκάλυψε στὸν ἔκπληκτον Ἑλληνικὸν Λαὸν ὅλες τῆς μυστηριώδεις καὶ φανερὲς ἀντενέργειες ποῦ ἐματαίωσαν τὸ ἐθνικό του μεγαλούργημα.

Ἐμάθαμε μὲ ἱστορικὲς χρονολογίες, μὲ ἐπίσημα ἔγγραφα, μὲ χαρακτηριστικὲς λεπτομέρειες τὴν μοναδικὴ εὐκαιρία ποῦ ἔχασεν ἡ Ἑλλὰς τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1915.

Ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνισμὸς τὴν ἐποχὴν ἐκείνη μὲ τὸ φρόνημα ἀκμαῖον, μὲ τὴ ψυχὴ ἀμόλυντον, μὲ τῆς δάφνες ἡρωικῶν κατορθωμάτων ἀκόμη νωπές, μὲ τὸ θάρρος ἀδάμαστο καὶ ἀκλόνητο, μὲ τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς Βουλγάρους νικημένους ἀπὸ τὰ ὑπέροχα παλληκάρια μας, εἶχε μέσα του χαραγμένη, ἄσβεστη, θερμή, τὴν πίστη πρὸς τὸν Ἀρχηγό του, πρὸς τὸν θρίαμβόν, πρὸς τὴν νίκη.

Ποιὸς Ἕλλην ἐτόλμα τῆς ἡμέρες ἐκεῖνες νὰ διστάσῃ ὅτι γρήγορα θὰ στήσωμε στὰς ἐπάλξεις τοῦ Βυζαντίου τὸς Σημαίας τοῦ Κιλκὶς καὶ τοῦ Μπιζανίου;

Ποιὸς Ἕλλην ἐδίσταζε τότε ὅτι αἱ πύλαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως δαφνοστολισμένες θὰ δεχθοῦν τὰ παλληκάρια τῆς Τσουμαγιᾶς καὶ τοῦ Σαραντάπορου;

Ποιὸς δὲν ἐφαντάζετο τότε τὰ Αὐτοκρατορικὰ σήματα τοῦ Βυζαντίου ἕτοιμα νὰ στολίσουν τὸν Βασιλικό μας Θρόνον ;

Ὁ ὑπέροχος πολιτικὸς ψυχολογικώτατα κρίνων ἐπέμενεν, ἱκέτευε, ἐκοπίαζε νὰ πείσῃ, νὰ θερμάνῃ, νὰ ἐνθουσιασῃ τοὺς παράγοντας γιὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσουν στὴς ἐθνικές, στὴς πατριωτικές, στὴς μεγαλεπίβολες σκέψεις του.

Ἐκλόνιζε, συνήρπαζεν, ἔπειθεν, ἀλλὰ τελικῶς εὕρισκε τὴν ἀντίδρασι στὸ πλευρό του, στὴς ἀποφάσεις του παραλυτικὲς κάθε μεγαλουργοῦ καὶ ἐθνωφελοῦς σκέψεως.

Διαβάστε ὅλοι, τὴν θαυμαστὴ ὁμιλία του. Καὶ Κρατήστε την, ὡς πολιτικὸν Εὐαγγέλιον τῶν παιδιῶν σας, τῶν οἰκογενειακῶν σας παραδόσεων, καὶ μὴ λείψετε νὰ φωτισθῆτε ἀπὸ τὸ φῶς ποῦ σκορπίζουν ἄπλετο ἡ πειστικὲς γραμμὲς ποῦ δημοσιεύομεν παρακάτω παρμένες αὐτολεξεὶ ἀπὸ τὴν ὑψηλὴ στὴν Βουλὴν ἐθνικὴν διδασκαλίαν του.

ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Φαντασθῆτε δὲ ποῖον κῦρος καὶ γόητρον θὰ εἶχεν ἡ Ἑλλάς. φθάνουσα διὰ τῆς δράσεώς της εἰς τοιαῦτα ἐκπληκτικά, κοσμοϊστορικὰ ἀποτελέσματα, τῆς βραχύνσεως κατὰ

ἔτος τοῦ τερματισμοῦ τοῦ πολέμου. (Χειροκροτήματα). Κύριοι, οἱ σωτῆρες τῆς Ἑλλάδος, ἅμα ἡ ἐπιχείρησις ἀπέτυχεν, εἶπον ὅτι ἔσωσαν τὴν Ἑλλάδα διότι ἀπεδείχθη ἡ ἐπιχείρησις μὴ ἐπιτυχοῦσα.

Ἀλλά, κύριοι, θὰ ἐννοήσητε πόσον καλῆς πίστεως ἀντίπαλοι εἶνε, ὅταν συζητοῦντες τὴν πολιτικὴν ἡμῶν, τὴν συζητοῦν οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποτελεσμάτων τὰ ὁποῖα ἀπέδιδεν ἡ πολιτικὴ ἐκείνη ἐφαρμοζομένη ἀλλὰ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συνεπειῶν αἱ ὁποῖαι ἐπῆλθον, διότι ἀκριβῶς δὲν ἐφηρμόσθη. Καὶ μᾶς λέγουν : βλέπετε ὅτι ἡ ἐπιχείρησις ἀπέτυχεν. Ἀπέτυχε βεβαίως, διότι, ἀκριβῶς ἡ ἄμεσος καὶ κεραυνοβόλος σύμπραξις τῆς Ἑλλάδος ἄνευ ἀντιδράσεων ἐπιτελικῶν καὶ ἄλλων, αὐτὴ ἦτο ἡ μόνη δυναμένη νὰ φέρῃ τὴν ἐπιτυχίαν. Οἱ δὲ Σωτῆρες οἱ σημερινοὶ δὲν διαφέρουν καθόλου ἀπὸ τοὺς σωτῆρας ἐκείνους τοὺς ἄλλους, τοὺς ὁποίους θὰ εἴχομεν, ἐὰν κατὰ τὸ 1912, ὅτε ἐπρότεινα τὴν συμμετοχὴν ἡμῶν εἰς τὸν πόλεμον τὸν ὁποῖον εἶχον ἀποφασίσῃ τὰ δύο ἄλλα Βαλκανικὰ Κράτη, ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ἦτο ἐναντίον τοῦ πολέμου ἐκείνου καὶ ὡμοίαζεν ἔστω καὶ πόρρωθεν τοῦ υἱοῦ του, καὶ ἤθελε νὰ ἐφαρμόσῃ καὶ αὐτὸς πολίτικὴν ἰδίαν, καὶ ἔλεγεν : Ἐγὼ δὲν θέλω πόλεμον. Ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ νὰ ὑπάγω νὰ συμπράξω μετὰ τῆς Σερβίας καὶ Βουλγαρίας εἰς πόλεμον κατὰ τῆς Τουρκίας ἀφοῦ τοὐλάχιστον δὲν μοῦ ἔχετε καθαρισμένον τὸ ζήτημα τοῦ τί θὰ πάρωμεν ἔπειτα. Ὑποθέσατε ὅτι ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ὡμοίαζε πρὸς τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον. Εἶναι δυνατὸν ν' ἀμφιβάλῃ τις ὅτι ἡ πολιτικὴ αὕτη δὲν θὰ ἐκρίνετο ὡς πολιτικὴ σωφρονεστάτη καὶ ὅτι ἡ κατηγορία ὅτι εἶμαι φαντασιόπληκτος καὶ πολεμοχαρὴς θὰ ἐδίδετο δικαιότατα καὶ θὰ ἔλεγεν ὁ κόσμος: Βεβαίως ἔχει δίκαιον ὁ καϋμένος ὁ Βασιλιᾶς, δὲν ἐκανονίσαμεν τοὐλάχιστον τί θὰ πάρωμεν ! Φαντασθῆτε ποῖαι θὰ ἐπήρχοντο αἱ συνέπειαι τῆς μὴ μετοχῆς ἡμῶν εἰς τὸν κατὰ τῆς Τουρκίας πόλεμον. Συνεπείᾳ τῆς ἀδρανείας τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου ἡ Τουρκία θὰ κατώρθωνε νὰ μεταφέρῃ τὸν Μικρασιατικόν της στρατὸν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν καὶ πιθανῶς νὰ καταβάλῃ τὴν Σερβίαν καὶ Βουλγαρίαν. Ποῖος θὰ ἦτο ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ ἐσυμάζευε τοὺς σωτῆρας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οἱ ὁποῖοι θὰ ἔλεγον : Βλέπετε ὁ καϋμένος ὁ Βασιλιᾶς τί ἔκαμε ; Μᾶς ἐγλύτωσε ! Βλέπετε αὐτὸν τὸν Βενιζέλον τὸν θεοπάλαβον ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ μετάσχῃ τοῦ πολέμου διὰ νὰ μᾶς καταστρέψῃ, ἐνῷ ἦτο προφανὲς ὅτι ἡ Τουρκία θὰ ἐνίκα, διότι ὅλοι οἱ στρατιωτικοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔλεγον τοῦτο, ὁ δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει Στρατιωτικὸς Ἀκόλουθος τῆς Ρωσσίας ἐπληροφόρει ὅτι ἡ Τουρκία θὰ παρέτασσεν 900 χιλιάδας στρατοῦ. Σᾶς κάμνω αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν διὰ νὰ σᾶς καταδείξω πόσον ὀλίγον σοβαροὶ εἶνε οἱ ἀντίπαλοί μας, οἵτινες ἐπαναλαμβάνω, θέλουν νὰ κρίνουν τὰ ἀποτελέσματα τῆς μὴ ἐφαρμοσθείσης πολιτικῆς μὲ τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα ἐπῆλθον διότι ἀκριβῶς δὲν ἐφηρμόσθη καὶ διότι δὲν ἄφησαν νὰ ἐφαρμοσθῆ (χειροκροτήματα καὶ ἐπευφημίαι).

ΕΙΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ
ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ
ΟΒΩΚΑΝΣΟΝ

«Les régles de mécaniques sont les mêmes que celles de la nature».

Descartes.

Ὅταν ὁ ἀτμὸς καὶ ὁ ἠλεκτρισμὸς ἦσαν ἀκόμη λανθάνοντες εἰ μὴ ἄγνωστοι, ὅσοι τῶν μηχανικῶν ἤθελον ν' ἀποφύγωσι τὴν διὰ τῶν ζώων κινητήριον δύναμιν προσέφευγον εἰς τὴν δημιουργίαν μηχανισμῶν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον πολυπλόκων, οἵτινες καθίστων τὰς μηχανὰς των ἀληθῆ αὐτόματα.

Ὁ διδάσκαλος τῶν μηχανισμῶν τούτων εἶνε ἀναμφισβητήτως ὁ περίφημος Γάλλος Ἰάκωβος ντὲ Βωκανσόν.

Ὁ Βωκανσὸν ἐγεννήθη εἰς τὴν πόλιν Γκρενόμπλ τὴν 24 Φεβρουαρίου 1709, ἐκ πατρὸς κατασκευαστοῦ χειροκτίων καὶ μητρὸς μιᾶς δεσποινίδος, ὀνομαζομένης Δωροθέας Λακρουά.

Ἡ κυρία Βωκανσὸν ἦτο αὐστηροτάτων ἠθῶν. Ἑκάστην Κυριακήν, ὅταν ὁ μικρὸς Ἰάκωβος ἄφινε διά τινας ὥρας τὸ λύκειον τῶν Ἰησουϊτῶν, εἰς οὓς ἐφοίτα, ἡ μήτηρ του, διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν μεγάλον ζῆλον τοῦ ὀτρηροῦ υἱοῦ της, τὸν ὡδήγει εἰς ἓν μοναστήριον, ἐν ᾧ ἐπεσκέπτοντο δύο εὐσεβεστάτας φίλας της. Ὁ μικρὸς Ἰάκωβος ἐκάθητο ἀκίνητος, μὴ προσέχων καὶ πολὺ εἰς τὴν αὐστηρὰν συνδιάλεξιν Ἀναζητῶν κάτι, κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀνιαρᾶς συνδιαλέξεως τῶν σοβαρῶν κυριῶν, εἶδε, διὰ μέσου μιᾶς ρωγμῆς τῆς θύρας, ἓν θαυμάσιον ὡρολόγιον ἐπὶ τοῦ τοίχου γειτνιάζοντος δωματίου, τοῦ ὁποίου ὁ μηχανισμὸς ἐν μέρει ἦτο φανερός. Τοῦτο ἤρκεσεν εἰς τὸν δαιμόνιον παῖδα νὰ φαντασθῇ τὸν μηχανισμὸν καὶ νὰ κατασκευάσῃ ὡρολόγιον. Ὅπως ὁ Πασκάλ, παῖς ὢν ἀνακαλύπτει τὰς Εὐκλειδείους προτάσεις, οὕτω καὶ ὁ μικρὸς Βωκανσὸν κατασκευάζει τὸν μηχανισμὸν τοῦ ὡρολογίου, καίτοι ἀγνοεῖ τελείως τὰ σπουδαιότερα αὐτοῦ στοιχεῖα.

Ὁ Ἰάκωβος ντὲ Βωκανσὸν εἰς ἡλικίαν 26 ἐτῶν

ἀνεχώρησεν εἰς Παρισιοὺς ἔνθα ἐσπούδασε τὴν ἀνατομίαν, τὴν μουσικὴν καὶ τὴν μηχανικήν.

Τὰς ὡραίας πρωΐας ἠρέσκετο νὰ περιφέρηται ἀνὰ τὰς δενδροστοιχίας τοῦ Κεραμεικοῦ. Ὁ πρωϊνὸς οὗτος περίπατος τὸν ἔφερε πρὸ τοῦ χαριτωμένου ἀγάλματος: «Ὁ πλαγιαυλιστὴς» τοῦ Κουασβώ. Ἐκάτοτε δὲ ἀνεμιμνήσκετο ἑνὸς ἀνεκδότου, οὗτινος ἡ διήγησις τοῦ εἶχε κάμῃ μεγίστην ἐντύπωσιν, ὅτε ἀκόμη ἦτο παῖς.

* *
*

Πρόκειται περὶ τοῦ ἐπεισοδίου, τὸ ὁποῖον ἡ παράδοσις ἀποδίδει εἰς τὸν μέγαν μαθηματικὸν Καρέττον. Εἶνε εἰς πάντας γνωστόν, ὅτι ὁ δημιουργὸς τῆς «Ἀναλυτικῆς Γεωμετρίας» ἠρνεῖτο τὴν ὕπαρξιν ψυχῆς καὶ αἰσθήσεων — τοὐλάχιστον ὡς ἡμεῖς θεωροῦμεν ταύτας — εἰς τὰ ζῷα. Ἡ θεωρία ἀκριβῶς αὕτη τῷ ἐστοίχισεν ἱκανῶς χάρις εἰς τὸ λεπτὸν σκῶμμα τοῦ καλοῦ Λὰ Φονταίν. Ἀλλ' ὁ φιλόσοφος τοῦ «Λόγου περὶ Μεθόδου», διὰ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι δύναται νὰ ὑπάρξῃ ὃν κινούμενον, ζῶν, ἐν μιᾷ λέξει ἄνευ σκέψεως καὶ αἰσθήσεων, κατεσκεύασεν ἐν αὐτόματον μὲ μορφὴν κόρης, ἣν ἐκάλεσεν ἀνευλαβῶς: κόρην του Φρανσίνην. Ἡ μηχανικὴ δ' αὕτη κόρη παρουσίαζε τῷ ὄντι, μίαν θαυμαστὴν φαινομενικὴν ζωήν.

Μίαν ἡμέραν ὁ Καρτέστος ἀνεχώρησε διὰ θαλάσσιον ταξείδιον συνοδευόμενος ὑφ' ἑνὸς κιβωτίου, ἐνῷ εἶχε τοποθετήσῃ τὴν Φρανσίνην. Ἡ προσοχὴ καὶ αἱ περιποιήσεις ἐν γένει, ἃς παρεῖχεν ὁ φιλόσοφος εἰς τὸ ἐπίμηκες, ἐν εἴδει φερέτρου, τοῦτο κιβώτιον, προὐκάλεσε τὴν προσοχὴν τοῦ πλοιάρχου, ὁ ὁποῖος, ἐπωφεληθεὶς μικρᾶς ἀπουσίας τοῦ ταξειδιώτου, ἤνοιξε τὸ ἄνω μέρος τοῦ κιβωτίου εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁποίου εἶδε μίαν γυναῖκα ὑπτίαν, παρατηροῦσαν μὲ βλέμμα ἁπλανὲς καὶ περιστρεφομένην πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις ὡς νὰ ἐμαίνετο. Ὁ κοινὸς οὗτος θνητὸς ἦτο λίαν προληπτικός, ὅπως ἄλλως τε ὅλοι οἱ ναυτικοί, καὶ ἀνέλαβεν, ὑπ' εὐθύνην του, νὰ ρίψῃ εἰς τὴν θάλασσαν τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ δαίμονος...

Τοῦτο ἀκριβῶς ἐσκέπτετο ὁ Βωκανσὸν παρατηρῶν τὸν «Πλαγιαυλιστὴν» τοῦ Κουασβώ. Ἀπεφάσισε νὰ κατασκευάσῃ πανομοιότυπον τοῦ ἀγάλματος τούτου καὶ νὰ τὸ καταστήσῃ ἐν αὐτόματον ἱκανὸν νὰ κινῆται καὶ νὰ ἐκτελῇ σκοπὸς ἐπὶ τοῦ πλαγιαύλου.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἠσθένησε καὶ ἔμεινεν ἐν τῷ δωματίῳ του ἑξήκοντα ἡμέρας. Διῆλθε, κατὰ τὸ διάστημα τῆς διαίτης, μακρὰς ὥρας κατασκευάζων, διὰ τῆς σκέψεως, τὸ αὐτόματόν του. Μόλις ἀπεκατέστη ἡ ὑγεία του, παρήγγειλεν, εἰς διαφόρους τεχνίτας, ἕκαστον τῶν τεμαχίων τοῦ αὐτομάτου. Οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ νέου μηχανισμοῦ ἦσαν τόσον θαυμασίως ἀκριβεῖς, ὥστε ἅπαντα τὰ μέρη τοῦ μηχανισμοῦ προσηρμόζοντο ἐπακριβῶς τὸ ἓν ἐπὶ τοῦ ἄλλου. Ἀλλ' ὁ Βωκανσὸν ἀμφέβαλλεν ἀκόμη δι' ἑαυτόν. Ἠθέλησε νὰ ἐκτελέσῃ τὸ πρῶτον πείραμα ἄνευ μαρτύρων. Εὑρὼν δικαιολογίαν τινὰ ἀπεμάκρυνεν ὅλους τοὺς συγγενεῖς του καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν γηραιὸν ὑπηρέτην του, ὃν οὐδέποτε ἀπεχωρίζετο. Ὁ γέρων ὅμως ὑπηρέτης σκανδαλισθείς, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τῶν προφυλάξεων τοῦ προσφιλοῦς του κυρίου, ἐκρύβη ὄπισθεν τῆς θύρας καὶ διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ κλείθρου, παρετήρει τὰς κινήσεις του. Ὅτε πρὸς στιγμὴν βλέπει μετ' εὐνοήτου ἐκπλήξεως, ἓν ἄγαλμα νὰ ἐκτελῇ ἀνθρωπίνους κινήσεις καὶ ἀκούει διὰ τοῦ πλαγιαύλου τοῦ αὐτομάτου ἦχους θαυμασίους. Πρὸ τοῦ τοιούτου δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατηθῇ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ριφθεὶς πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ νεαροῦ κυρίου του, ὃν ἐλάτρευεν ὡς Θεόν.

Ὁ «πλαγιαυλιστὴς» ἦτο εἷς Σάτυρος καθήμενος καὶ κρατῶν πλαγίαυλον. Τὸ αὐτόματον τοῦτο ἐξετέλη δώδεκα διάφορα μουσικὰ τεμάχια. Τὰ χείλη του ἦσαν κατασκευασμένα, οὕτως ὥστε νὰ δύνανται ν' σὐξήσουν, νὰ ἐλαττώσουν ἢ νὰ διακόψουν τὸν ἄνεμον ὁ ὁποῖος εἰσέρχετο εἰς τὸν πλαγίαυλον. Τὰ μετ' ἀρθρώσεων δάκτυλά του ἔκλειον ἢ ἤνοιγον τὰς ὀπὰς τοῦ ὀργάνου, ἡ δὲ γλῶσσά του ἔπαιζε ρόλον δικλεῖδος.

Ὁ Βωκανσὸν κατώρθωσεν ἐπίσης νὰ κατασκευάσῃ μίαν νῆσσαν, ἥτις ὑψοῦτο ἐπὶ τῶν ποδῶν της, ἀνεπέτασε τὰς πτέρυγάς της, εἰσήρχετο εἰς τὸ ὕδωρ, ἐκολύμβα, ἐμήκυνε τὸν λαιμόν της πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις καὶ ἤνοιγε τὸ ράμφος διὰ νὰ καταπίῃ τοὺς προσφερομένους αὐτῇ σπόρους, «διότι ἡ νῆσσα ἔτρωγε καὶ ἐχώνευεν!» Ἡ τε κατάποσις καὶ πέψις ἔμειναν ἐπὶ μακρὸν μυστηριώδεις. Ἦτο θαῦμα! Ὅπως βεβαίως, σκέπτεσθε δὲν ἐπρόκειτο περὶ θαύματος ἀλλ' ἁπλούστατα περὶ εὐφυεστάτης συσκευῆς. Οἱ καταπινόμενοι σπόροι καὶ τὸ ὕδωρ, εἰσήρχοντο ἐντὸς κυτίου, εὑρισκομένου ἐν τῇ κοιλότητι τοῦ σώματός της, ἐν τῷ κυτίῳ δὲ τούτῳ ὑπῆρχον μικροὶ τροχοί, οἵτινες ἄλεθον τὰς εἰσερχομένας «τροφάς», προστιθεμένου εὐφυῶς καὶ πρασίνου χρώματος οὕτως ὥστε νὰ δίδεται εἰς τὸν σχηματισθέντα οὕτω πολτὸν ἓν χρῶμα «*sui generis*», εἶτα δὲ διὰ μιᾶς ἀντλίας ἐξήρχοντο διὰ τῆς φυσικῆς ὁδοῦ.

* *
*

Τοιοῦτοι εἶσαν οἱ τίτλοι, οἵτινες κατέστησαν τὸ ὄνομα τοῦ Βωκανσὸν παγκοσμίως γνωστόν. Πρὸς τούτοις ὑπῆρχον καὶ ἕτεροι τίτλοι, βοηθήσαντες ἄλλως εἰς τὴν δόξαν, ἣν ἀπήλαυσεν ὁ ἐκ Γκρενόμπλ μηχανικός, ζῶν ἔτι. Αἱ βιομηχανικαὶ ἀνακαλύψεις αὐτοῦ τὸν ἀνέδειξαν ἕνα τῶν μεγαλειτέρων ἐφευρετῶν τοῦ αἰῶνος. Ἐτελειοποίησε τὴν λίαν ἐνδιαφέρουσαν ἐργασίαν τῆς μετάξης, διὰ τῆς θαυμαστῆς ἀτέρμονος ἀλύσσου καὶ διὰ τοῦ κλώθοντος τὰς μεταξίνας ἴνας μύλου, θεωρουμένων ἔτι σήμερον ἀμφοτέρων ὡς θαυμάτων τῆς μαχανικῆς παρὰ τῶν εἰδικῶν. Ἐπίσης εἰς τὸν Βωκανσὸν ὀφείλεται ἡ ἰδέα τῆς ἱδρύσεως τοῦ *Couservatoire des Arts et Métiers.*

Ὁ Βωκανσὸν διὰ νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του εἰς τὸν Βασιλέα, διὰ τὴν μεγάλην του εὔνοιαν, ἐκληροδότησε τὰς πλουσίας συλλογὰς τῶν αὐτομάτων καὶ τῶν βιομηχανικῶν μηχανισμῶν εἰς τὴν Βασίλισσαν. Αὕτη μὴ γνωρίζουσα τί νὰ τὰ κάμῃ (!) συνέστησεν εἰδικὴν ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ ἐνασχοληθῇ ἐπὶ τοῦ κληροδοτήματος τούτου.

Μετὰ μακρὰς περιπετείας, ἡ ἀκαταστασία ἐπέφερε τὸ ἀποτέλεσμά της. Οἱ ἐνιαῖοι οὗτοι μηχανισμοὶ ἀπωλέσθησαν, ἐκτὸς δύο ἢ τριῶν βιομηχανικῶν μηχανῶν καὶ μιᾶς χαριτωμένης μανδολινιστρίας εὑρισκομένων ἐν τῷ *Conservatoire des Arts et Metiers.* Τῶν λοιπῶν ἡ τύχη ἀγνοεῖται. Πολλὰ δ' ὡραῖα αὐτόματα καὶ μηχανήματα ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τούτου πρὸς τὴν ἑστεμμένην κεφαλήν, εὑρίσκονται ἐν Γερμανίᾳ...

ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ Κ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΤΡΕΛΛΑΣ (*)

Ὁ ἀδελφός μου «χ'», πολὺ ἀπησχολημένος μὲ κάτι ἰδιαίτερες μαθηματικὲς μελέτες, μὲ παρεκάλεσε νὰ τὸν ἀντικαταστήσω εἰς τὸ σταχυολόγημα τοῦ «Βιβλίου τῆς τρέλλας». Ὁμολογῶ ὅτι ἡ παράκλησίς του δὲν μὲ ἐνθουσιάζει Τὸ περίεργο αὐτὸ τετράδιο εὑρίσκεται σὲ τόσο οἰκτρὰ κατάστασι ὥστε θὰ μοῦ ἐχρειάζετο θέλησις νὰ τὸ φυλλομετρήσω. Ἐκτὸς ὅμως τούτου δὲν ξευρω καὶ πῶς νὰ ὁδηγηθῶ στὸ λαβύρινθο τῆς ὕλης του. Τὰ ἀναντιρρήτως ἀξιοσημείωτα σημεῖα δὲν μοῦ φαίνονται πολλά, τὰ δὲ ἀμρίβολα καὶ τὰ ἀμφισβητούμενα θὰ ἐχρειάζοντο κάπως περισσότερο πεπειραμένη ἀπὸ τὴν δική μου κρίσι γιὰ νὰ ἐξελεγχθοῦν σχετικῶς μὲ τὸ ἐνδιαφέρον ποῦ μποροῦν νὰ προκαλέσουν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ ἀδελφοῦ μου.

Τὰ φύλλα τοῦ «*βιβλίου τῆς Τρέλλας*» ἔχουν ἀποσπασθῆ κάπου κάπου ἀπὸ τὴν θέσιν των καὶ διπλωμένα σὲ ἡμίφυλλα διαφυλλάσσονται ἀνάμεσα στὴς ἄλλες ἀσχετες σελίδες. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο βρίσκονται φυλαγμένα καὶ ἄλλα χαρτιά, τὰ ὁποῖα καὶ ἀπὸ τὴν ἔνταση, καὶ ἀπὸ τὸ χαρακτῆρα τῆς γραφῆς, δὲν φαίνονται νὰ ἀνήκουν οὔτε στὸν ἴδιον γραφέα, οὔτε κὰν στὴν ἐποχή του. Ἡ οὐσία μάλιστα τῶν γραφομένων ἀκυρώνει ὅλως διόλου τὴ χρονολογία τοῦ τετραδίου καὶ τὰ παρουσιάζει σύγχρονα σημειώματα ἀναφερόμενα σὲ πρόσωπα καὶ πράγματα χθεσινὰ καὶ σημερινά.

Κυρίως ἐμπρὸς σ' αὐτὰ τὰ ξεχωριστὰ φύλλα οἱ δισταγμοὶ τῆς ἐπιφορτίσεώς μου ηὔξησαν σὲ ἀμηχανία. Γιατὶ ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς ἡ μνεία τους θὰ εἰμποροῦσε νὰ δυσαρεστήσῃ μαζὶ μὲ πολλοὺς φίλους τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» καὶ τὴν εὐγενικὴ διεύθυνσι τοῦ περιοδικοῦ, ἀφ' ἑτέρου εἶνε ἀρκετὰ χαρακτηριστικά, ἂν ὄχι τῶν σημαινομένων προσώπων, τοὐλάχιστον τῆς κρίσεως καὶ τῆς ἀντιλήψεως τοῦ συγγραφέως τοῦ περιέργου αὐτοῦ «*βιβλίου τῆς τρέλλας*», καὶ τοῦ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἁπλοϊκοῦ κύκλου του.

Γιὰ τοῦτο ἀποφασίζω τὸ φυλλομέτρημα μὲ δισταγμό. Θαρρεύω ὅμως μὲ τὴν πρώτη στιγμή, ὅταν βλέπω πῶς μπορῶ νὰ χρίσω μὲ ἕνα πειρακτικὸ τετράστιχο γιὰ τὸν ἴδιο τὸν ἀδελφό μου, ποὺ λέει καυστικώτα:

Πολλὲς φορὲς τὸ «χ» τονούμενον
κρύβει μιλιὰ χωρὶς νοούμενον,
πολλὲς φορὲς τὸ μὴ νοούμενον
κρύβει καλὰ τὸν «χ» τονούμενον,

Στὴν ἄλλη σελίδα τοῦ ἴδιου φύλλου καὶ σὲ ἄλλα χαρτιὰ μαζὶ διπλωμένα βρίσκω τόσα καὶ τόσα σημειώματα, ὥστε μᾶλλον στὴ τύχη, παρὰ στὴ προτίμησι ἐμπιστεύομαι τὴν ἐκλογή.

* *
*

Εἶπα τὴ γνώμη μου σὲ κάποιο ζωγράφο γιὰ τὸ ἔργο του.

— Βέβηλε μοῦ ἐφώναξε. Τώρα θὰ ἀφίχθῃς ἐκ Γκραβάρων!

Ἤνοιξα τὸ βαλάντιό μου στὸ ζωγράφο γιὰ τὸ ἔργο του.

— Κύριε μοῦ εἶπε. Εἶσθε τεχνοκριτικὴ ἰδιοφυΐα!

Ἠρώτησα δημοσίᾳ:

— Ποίᾳ, εἶνε ἡ καλλιτέρα κόλλα;

— Ἡ ἀντωνυμία «οὗτος, αὕτη, τοῦτο» μοῦ εἶπεν ὁ χρονογράφος κ. Θ. Βελλιανίτης.

— Καὶ ὁ σύνδεσμος «δὲ» μοῦ προσέθεσεν ὁ φιλόλογος κ. Γαρδίκας.

Τὸ πνεῦμα τῆς Ἑστίας ἔχει κάτι ἀπὸ τοὺς στίχους τοῦ κ. Πολέμη. Εἶναι πάντα χυμένο ἀπὸ τὴν ἴδια χύτρα.

— Γιατὶ μαράθη ὁ Νουμᾶς;
— Γιατὶ ἐστείρεψε ἡ πηγή του;
— Ὁ Ψυχάρης δηλαδή;
— Ὁ Μιστριώτης ἀδελφέ!

Συνήντησα ἕνα ΔΙΑΒΑΤΗΝ.
— Πόθεν ἔρχεσαι; τὸν ρώτησα.
— Δὲν ξέρω.
— Ποῦ πηγαίνεις;
— Δὲν ξέρω.
Καὶ ἀμέσως ἐκάθισε ὅπου καὶ ἂν βρέθη.

— Φρίκη! μοῦ φώναξεν ὁ κ. Νιρβάνος. Σ' αὐτὸ τὸ τόπο ὅλοι ἔχουν τὴν ἀναίδεια νὰ κάμνουν κριτικὴ χωρὶς νὰ εἶναι εἰδικοί.

Καὶ συνεπέστατος πρὸς τὸν ἑαυτό του *κάθισε σταυροπόδι* καὶ μοῦ ἔκρινε λεπτομερέστατα τὰ ἔργα τῆς Καλλιτεχνικῆς ἐκθέσεως.

— Πῶς, μ' ἐρώτησαν, θὰ ὠνόμαζες τὸν ἄνθρωπον ποῦ σπαταλᾷ λέξεις γιὰ νὰ μᾶς πείσῃ πῶς εἶναι ποιητής.

— *Σπαταλᾶν!*

— Γιατὶ δὲν μὲ χαιρετᾷς; παρεπονέθηκα εἰς τὸ χρονογράφο τῶν «Ἀθηνῶν».

— Γιατὶ γιὰ νὰ φθάσῃ ἡ γλῶσσά μου στὴν Καλημέρα πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν μετεωρολογία.

— Μπᾶ! τοῦ εἶπα. Κι' ἂν ἀρχίσῃς ἀπὸ τὴν ἀνθοκομία;

— Ἁπλούστατα! θὰ τελειώσω μὲ τὴν ἐξύμνησι τῆς πολιτικῆς τοῦ Τρικούπη.

(Ὥρα ἐπαληθεῦον χρονογράφημα)

Τὰ ἄρθρα τῶν «Ἀθηνῶν» μοιάζουν μὲ γεωμετρικὰ σχήματα. Ἔχουν περιφέρεια καὶ δὲν τοὺς λείπει καὶ ἐμβαδόν.

Τὰ ἄρθρα τῆς Ἑστίας μοῦ θυμίζουν μιὰ νοικοκυ-

---

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.

ρεμένη καὶ σύμφωνα μὲ τὰ συμφέροντά της τετραπέρατη ἡ κουτοπόνηρη γυναικοῦλα.

Τὰ ἄρθρα τῆς Ἑσπερινῆς, τοῦ Ἐμπρὸς καὶ τῆς Νέας Ἡμέρας (τῶν τοῦ κ. Καζαντζῆ συμπεριλαμβανομένων) μοῦ θυμίζουν.... πολλὰ καὶ διάφορα.

Ποῖο εἶναι τὸ σοφώτερο δημοσιογραφικὸ ἔντομο; ρώτησα τὸ χρονογράφο τῶν «Ἀθηνῶν».
— Ἡ τυφλόμυγα, μοῦ ἀπήντησε, ἁπλώνοντας τὸ χέρι σὲ ἕνα τυχαῖο βιβλίο τῆς βιβλιοθήκης του.

— Πῆγες στὴν Καπερναούμ; μὲ ρώτησε ὁ κριτικὸς κ. Πολίτης.
— Ὄχι!
— Τότε τί νοιώθεις ἀπὸ ποίησι!

— Πές μου στ' αὐτί, γιατὶ δὲν χωνεύεις τὸ Δροσίνη; ρώτησα τὸ νεανίσκο.
— Γιατί μὲ ἔχει γοητεύσει, μοῦ ἀπήντησε ψιθυριστά.

Λέγουν τὸν Παλαμᾶ κόσσυφο στὸν κῆπο.
Τοὺς λέγω τὸ Δροσίνι καναρίνι στὸ σπῆτι.

Ὅταν ἐτελείωσα τὴν ἀνάγνωσι τῆς βιογραφίας τοῦ Ροΐδου, τὴν ὁποία ἐφιλοτέχνησεν ὁ κ. Ἀνδρεάδης, συνεχάρην τὸν ἑαυτόν μου διὰ τὴν καλήν μου ὑγείαν, εὐχόμενος καὶ εἰς Ὑμᾶς τὸ ἴδιον.

Ἠρώτησα τὸν χρονογράφον τῶν «Ἀθηνῶν».
— Τί θὰ πῇ ἱστορικὸ χρονογράφημα;
— Σύγχρονο νεανίκευμα, μοῦ ἀπήντησε.

— Χάλια, αὐτὸς ὁ Ξενόπουλος, μοῦ φώναξεν ὁ σοβαρὸς κριτικὸς κ. Φῶτος Πολίτης.
— Γιατί;
— Τὸν καταλαβαίνω καὶ γὼ ἀκόμη!

Εἶδα τὸ χρονογράφο τῆς «Ἑστίας» κ. Παῦλο Νιρβάνα νὰ μορφώζῃ δημοκρατικὰ μερικὲς κάποιες μέρες.
— Πρόσεξε, τοῦ ψιθύρισα. Θὰ φθείρῃς τὴ θεία μορφή σου.
— Καλὰ λές, μοῦ εἶπε κυττάζοντας μὲ ἐφηβικὴ φιλαρέσκεια τὸ καθρέπτη.

Γιὰ τὸ Θεό! διεμαρτυρήθη ὁ κ. Τόμπρος. Πρέπει νὰ εἶσθε ὄχι μόνο ἱκανοὶ ἀλλὰ καὶ σοβαρὰ διατεθειμένοι γιὰ νὰ κρίνετε τὴ Γλυπτική.

Καὶ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴ κρίσι του, ἐπῆρε τὸ μολύβι καὶ ἔγραψε τὰ σοβαρώτατα καὶ νοστιμώτατα «*Πολυτεχνειακά*».

Γιὰ νὰ ἐνθουσιάσῃ τὸ κόσμο ὁ ποιητὴς κ. Σικελιανὸς κήρυξεν ἐμπνευσμένα.
«Τὰ σιταροανάθρεφτα παιδιά μας πήρανε ἀνέσα, ὁμοιάζοντας ὅπως ἡλιοφεγγάρωτα φέσια».

— Ἀπελπισία! μοῦ εἶπε σὲ μελλοντικὴ γλῶσσα ὁ νεαρὸς ποιητής. Οἱ ἄνθρωποι γελοῦν ὅταν διαβάζω ποιήματα καὶ κλαίουν ὅταν κκθαρίζουν κρόμμυα.

Καὶ σηκώνων τὸ κράσπεδον τοῦ λαιμοδέτου του ἐσκούπισε τὰ ἀγνὰ δάκρυά του.

* *
*

Ὅπως θὰ καταλαβαίνῃ ὁ ἀναγνώστης τὰ εἰδικὰ αὐτὰ σημειώματα δὲν σταματοῦν ἕως ἐδῶ. Ἐπειδὴ ὅμως ἔχω τὴν ἰδέα ὅτι ἡ μονοτονία μπορεῖ νὰ κουράσῃ, γιὰ τοῦτο γυρίζω τὸ φύλλο καὶ ἀντιγράφω σημεῖα κάπως γενικώτερα καὶ ποικιλώτερα.

* *
*

Οἱ φιλόσοφοι θέλουν νὰ μᾶς πείσουν πῶς οἱ ἄνθρωποί εἶναι ξυπνοὶ ὅταν κοιμοῦνται, καὶ κοιμισμένοι ὅταν ἀγρυπνοῦν.

— Γιατὶ δὲ χτίζεις σπῆτι; ρώτησα τὸ φιλόσοφο.
— Γιατὶ θὰ τὸ γκρεμίσω.

— Πρέπει νὰ μάθῃς ἱστορία, εἶπα στὸν μπακάλη, γιὰ νὰ ξέρῃς τί ἔκαμνε ὁ παππούς σου.
— Ὤχ, ἀδελφέ, μοῦ ἀπήντησε. Μήπως ἐκεῖνος εἶχερε τί θὰ κάμω ἐγώ;

* *
*

Μιὰ γερόντισσα ἀφοῦ ἐσκούπισε καλὰ τὴ καλύβη της ἐτοποθέτησε τὸ σάρωμα πίσω ἀπὸ τὴ πόρτα καὶ ἐπῆγε στὴ ρόκα της. Τὸ μικρό της ὅμως ἐγγονάκι, σὰν ζιζάνιο, ποῦ ἦτο, ἐπῆρε τὸ σάρωμα στὰ χέρια καὶ ἔπαιξε λίγο, τὸ ἐπέταξε ἔπειτα στὴ μέση τοῦ δρόμου.

Τὸ πράγμα, ἂν καὶ σπουδαῖο, θὰ παρῆρχετο ἀπαρατήρητο. Εὐτυχῶς ὅμως τὴ στιγμὴ ἐκείνη περνοῦσεν ἀπ' ἔξω, ὁ σοφὸς νομικός, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχασε λεπτὸ ἀλλὴ ἄρχισε νὰ μελετᾷ καὶ νὰ σπουδάζῃ, ἂν τὸ σάρωμα ἔπρεπε νὰ βρίσκεται εἰς τὴ μέση τοῦ δρόμου, καὶ ἂν μιὰ φορὰ ποῦ βρέθη θὰ ἔπρεπε νὰ μείνῃ στὴ θέσι του.

Ἐσκέφθη πολλά, σοφὰ καὶ ὡραῖα. Ὅταν δὲ κατέληξε σὲ ἀπόφασι καὶ ἑτοιμάζετο νὰ καμαρώσῃ τὸν ἑαυτό του καὶ τὴν ἐπιστήμη του, ἐθύμησεν ἡ γερόντισσα μὲ ἀφέλεια ἀπὸ τὴν καλύβα της καὶ ἐμάζεψε χωρὶς σκέψι καὶ σοφία τὸ σάρωμά της.

Εἶπεν ὁ Νομικός.
— Θὰ βάλω κάτι νὰ σταθῇ γιὰ νὰ τὸ βλέπετε καὶ νὰ τὸ σπουδάζετε.
— Γιὰ νὰ τὸ βλέπομε καὶ νὰ σὲ σπουδάζομε διώρθωσεν ὁ φυσικός.

Κάμηλος δὲν περνᾷ ἀπὸ τρύπα βελόνης, ἡ Νομικὴ ὅμως περνᾷ ἀπὸ ὅπου κι' ἂν θέλετε.

— Ποῖον εἶνε τὸ «Α» τῆς πολιτικῆς;
— Τὸ «Ω» τοῦ ἐμπορίου.
— Ποῖον εἶνε, τὸ *Ω* τοῦ ἐμπορίου;
— Τὸ «Α» τῆς πολιτικῆς.

— Γνωρίζετε τὸν Μπερτολδῖνον; ἠρώτησεν ὁ τρελλός.
— Ὄχι, γνωρίζω ἕνα νομομαθῆ, ἀπήντησεν ὁ ἀσυνάρτητος.

Ὁ παπᾶς εἶναι ὅπως τὸ ἁλάτι τῆς βιομηχανίας. Αὐτὸ παστώνει τὰ κρέατα, καὶ κεῖνος ταριχεύει τὴν καλωσύνην.

Ἔχω χωνεύσει τὴ θεωρία τοῦ προσωπικοῦ λάθους. Καὶ ὅμως, ἐκπλήσσομαι μὲ τὰ ἀνεξήγητα τῆς Φύσεως!

Καταλαβαίνω τὴν ἀτερμωσύνη τῶν λογαρίθμων.

Καὶ ὅμως, ἐλλιγγιῶ μὲ τὴν ἀναλογία τοῦ χάους!

Βρίσκω συλληπτὴ τὴν οὐσία τῶν μαθηματικῶν τύπων.

Καὶ ὅμως, δὲν κατωρθώνω νὰ ἐννοήσω τὴν ἔννοια τοῦ Θεοῦ!

Ἡ διδαχὴ τῶν παπάδων μοιάζει μὲ τὸ καταστατικὸ πιστωτικοῦ ἱδρύματος.

Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, ἐλεεῖτε τοὺς πτωχούς... καὶ ὁ μισθὸς Ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

Δηλαδή:
«Καταθέσατε ἐπὶ ἀνατοκισμῷ καὶ μὲ δικαίωμα ἀναλήψεως ἐκ τῶν Ὑποκαταστημάτων τῆς αἰωνιότητος».

Ὑπέβαλα εἰς τὸν σοφὸν κληρικὸν τὸ ἑξῆς πρόβλημα.
«Ἄθροισμα ἐκ πέντε λεπτῶν (τιμὴ ἐλεημοσύνης) καὶ μιᾶς δραχμῆς (ἀντίτιμον ἱερατικῆς δεήσεως) ἠλλαττωμένον κατὰ ποσὸν πεντήκοντα λεπτῶν (παράνομον κέρδος ἐξ αἰσχροκερδοῦς πωλήσεως ὀκάδος κολοκυθίων) ποῖον τόκον θὰ δώσῃ ἐν τοῖς οὐρανοῖς;

Μοῦ φαίνεται πῶς εἶναι καιρὸς νὰ διακόψω τὸ φυλλομέτρημά μου. Δὲν ξεύρω ποία θὰ εἶναι ἡ ἐντύπωσις τῶν ἀναγνωστῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως γιὰ τὴν ἐκλογή μου. Τὸ γεγονὸς ὅμως ὅτι ἤρχισα μὲ δισταγμοὺς ἀλλὰ ἐξηκολούθησα μὲ εὐθυμία τὸ σταχυολόγημά μου, μὲ κάμνει νὰ πιστεύω ὅτι ἐπιδέξια ἀπέφυγα ἄλλα πειρακτικώτερα σημεῖα τοῦ «*βιβλίου τῆς Τρέλλας*» τῶν ὁποίων ἡ μνεία πολὺ φοβοῦμαι ὅτι δὲν θὰ ἦτο ἀρεστὴ οὔτε εἰς τὸν ἄτονον ἢ τονούμενον «χ» ἀδελφόν μου.

«*2 χ*»

ΤΑ ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΑ

Ἡ πραγματεία αὕτη ἐγράφη κατὰ τὸ ἔτος 1913 ὅτε τὸ πρῶτον ἐπεσκέφθην τὴν Σκήτην τῶν Καυσοκαλυβίων, χάριν μελέτης τῶν χειρογράφων αὐτῆς κωδίκων καὶ εἰργάσθην ἐπὶ δύο μῆνας φιλοξενούμενος παρὰ τῇ ἀγαπητῇ Ἀδελφότητι τῶν Ἰωασαφαίων· κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἠκούσαμεν καὶ τὸν θάνατον τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ'. ὅστις χάρις εἰς τὴν σεπτὴν ταύτην τῶν Ἰωασαφαίων πλειάδα τοσοῦτον ἠγάπησε τὴν ἱερὰν Σκήτην ἔνθα συχνότατα ἐνδιέτριβε καὶ εἶχεν ἐκφράσῃ καὶ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐνταφιασθῇ.

Τίς δὲν θαυμάζει τὸν περιλαμπῆ τῆς ἡμέρας φωστῆρα χρυσίζοντα εὐρείας καὶ ἐγκατασπάρτους πεδιάδας. Ἀλλὰ καὶ συγχρόνως δὲν παρετήρησεν ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς ἡμέρας ἐπὶ ἀτερμόνων καὶ μονοτόνων ἐκτάσεων, ἀνεπιφθόνως ἐξαπλώνων τὸν χρυσοφαῆ πέπλον του, ἀποβάλλει μέγα μέρος τῆς ὑπερλάμπρου ὡραιότητος, ἀναλόγως πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἐκτάσεως. Διὰ τοῦτο πολλάκις ἐγκαταλείπων τὰς λευκὰς πεδιάδας καὶ τὰς κοσμοβριθεῖς μεγαλοπόλεις κατέφυγον ὡς στρουθίον ἐπὶ τῶν δρέων. διῆλθον ἀμφιλαφεῖς κλιτῦς καὶ σκιώδη τοπία, εἰσῆλθον μεταξὺ ὑψικόμων καὶ δασισκίων δένδρων, ἔνθα αἱ χρυσίζουσαι τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες διολισθαίνουσαι, ὡς ὁ Γαβριὴλ ἐκ τῶν οὐρανίων ἀψίδων, διεισδύουσι μεταξὺ τῶν κλάδων καὶ τῶν φυλλωμάτων, φωτίζουσι καὶ τὰς σκοτεινοτάτας κρύπτας καὶ παριστῶσι χρυσοποίκιλτον ἀνταύγειαν φασμαγορικὸν καὶ ἔκπαγλον ὅσον καὶ ἀσύλληπτον τῇ μεγαλειότητι αὐτοῦ θέαμα, ἀληθῆ εἰκόνα τῆς μεγαλουργοῦ δόξης καὶ σοφίας τοῦ Δημιουργοῦ, ὃν ἐξυμνοῦσιν ἐκεῖ μυρίστομοι καὶ γλυκίφθογγοι τῶν δρέων καὶ τοῦ αἰθέρος πτερωτοὶ ποιηταί. Ἐν τῇ μέθῃ ταύτῃ τοῦ θαυμασμοῦ τὸ πνεῦμα ἐξαίρεται εἰς αἰθέρια ὕψη καὶ ἐκ τοῦ θεσπεσίου τούτου τῆς φύσεως θυσιαστηρίου δολιχοδρομοῦν ἀνὰ τὰς οὐρανίους ἐκτάσεις, μονονουχὶ διακρίνει τοὺς ἀσωμάτους λειτουργοὺς περιπταμένους πέριξ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης καὶ ἀναμέλποντας τὸ θειότατον μελῴδημα: Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ. Ἰδοὺ διατί οἱ μεγάλοι ἄνδρες, Ποιηταὶ καὶ Φιλόσοφοι, Βασιλεῖς καὶ Ἡγεμόνες, ἐπιμόνως ἀποφεύγουσι τὴν τύρβην τοῦ κόσμου καὶ ἀσμένως εἰς τὰς ἐξοχὰς διέρχονται τὰς καλλιτέρας ὥρας τοῦ βίου, οἱ μὲν διὰ νὰ θαυμάζωσιν, οἱ δὲ καὶ διὰ νὰ θαυμάζωνται, μεταδίδοντες ἐκ τοῦ κοσμικοῦ μεγαλείου καὶ τῆς δόξης των· συγκαταλέγοντες ἑαυτοὺς μετὰ τῶν ἀσήμων καὶ ταπεινῶν, ἵνα ὑψωθῶσιν κατὰ τὸ ἱερὸν λόγιον «ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται»· ἐντεῦθεν τὸ τῆς φύσεως μεγαλεῖον συνεδυάσθη ἐν ἀγαστῇ ἁρμονίᾳ μετὰ τοῦ κοσμικοῦ μεγαλείου καὶ τῆς τέχνης καὶ αἱ Προποντίδες νῆσοι ἔτυχον τῶν ἁδροτέρων ἡγεμονικῶν περιποιήσεων καὶ ἐπιδαψιλεύσεων, καὶ πλουσιώτατοι τῆς Βασιλευούσης μοναὶ διαλυθεῖσαι μετεφυτεύθησαν μακρὰν τοῦ κόσμου ἐπὶ τοῦ βραχώδους Ἄθωνος, ἔνθα ὡς ἐπὶ γονιμωτάτου ἐδάφους ἤκμασαν θαυμασίως τυχοῦσαι συντονωτάτης αὐτοκρατορικῆς μερίμνης καὶ γενναίων χορηγῶν καὶ ἁφιερωμάτων.

* *
*

Διὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος δὲν ὑπάρχουσι πλέον ἐρασταὶ ἐκ τῶν Ὑψηλῶν τῆς γῆς, διότι δὲν δύναται ἐνταῦθα ὁ ἐκδεδιδυημένος βίος νὰ εὕρῃ ἄσυλον, οὐχ' ἧττον οἱ θεράποντες τῶν Μουσῶν καὶ τῆς φύσεως οἱ θαυμασταί, οἱ ὑπεράνω τῆς ὕλης αἰρόμενοι καὶ τὸν ἰσάγγελον βίον αἰρούμενοι δὲν ἔπαυσαν νὰ θαυμάζωσι τὸ ἔκπαγλον μεγαλεῖον καὶ τὴν ἀτέρμονα τοῦ πολιοῦ Ἄθωνος ἡσυχίαν, ὧν εἷς ἐφάνη ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς *καὶ ὁ ἄρτι ἀποθανὼν ἀλήστου μνήμης* ***Οἰκουμ. Πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Γ'.***, ὅστις ἐμφορούμενος ἀγνῶν θρησκευτικῶν συναισθημάτων, ἰδανιστὴς καὶ ἐπιδιώκων ἀεὶ τὰ ὑψηλότερα, θαυμαστὴς τοῦ φιλοσόφου καὶ ἡσύχου βίου, ἐξελέξατο κατὰ τὴν 12ετῆ διαμονὴν αὐτοῦ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ὡς μόνιμον κατοικίαν τὸν ξηρὸν καὶ ἀπότομον ἐκεῖνον τοῦ Μυλοποτάμου βράχον καὶ οἰονεὶ μὴ ἀρκούμενος εἰς ταύτην τὴν μονοτονίαν, συχνάκις ἐκφεύγων τοῦ ἐρημητηρίου, ὡς αἱ δραπέτιδες ἐκεῖναι τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες, ἐρασμίως ἐνδιέτριβεν εἰς τὰ ἀπώ-

τατα ἐρημητήρια καὶ τὰς Σκήτας τῆς Μονῆς Λαύρας καὶ δὴ εἰς τὰ Καυσοκαλύβια, εἰς τοὺς ἀγαπητούς του Ἰωασαφαίους· ποσάκις τοῦ ἔτους δὲν ἀνήρχετο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Ἄθωνος! διὸ καὶ τὴν ἀνάβασιν μεγάλως διηυκόλυνε διὰ τῆς κατασκευῆς εὐβατοτάτης ὁδοῦ, καὶ τὴν κορυφὴν ἐξωραΐσεν ἀνεγείρας καὶ τὸν Ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος καὶ φανταζομαι Ἰωακεὶμ τὸν Πατριάρχην ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ οὐρανογείτονος Ἄθωνος ὡς ἄλλον Μωϋσῆ ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ! Ὁποῖα συναισθήματα, ὁποῖαι σκέψεις διακατέχουσι τὸν θνητόν, ἐπὶ τοιούτου μεταρσίου σημείου τῆς γῆινης ταύτης σφαίρας, τοσοῦτον γειτνιάζοντος πρὸς τὸν ἄϋλον Θεόν! Εἶναι τὸ αἰθέριον θυσιαστήριον τοῦ Πλάστου· ἐκεῖ ἡ ὕλη ἐξουδετεροῦται, τὸ πνεῦμα κυριαρχεῖ καὶ αἱ ὑψηλαὶ ἰδέαι, ὡς αἱ περιϊπτάμεναι ἐκεῖ νεφέλαι, περιαυγάζουσι τὸν ἄνθρωπον ὡς ἀπαύγασμα τῆς ἀϋλότητος· τὸ πᾶν ἀποπνευματίζεται καὶ ὁ θνητὸς ἐν τῇ ἐκστάσει ταύτῃ νομίζων πλέον ὅτι δὲν πατεῖ εἰς τὴν γῆν, λησμονῶν ἑαυτόν, σπεύδει μετὰ ἀστραπιαίας ταχύτητος καὶ ἐξάρσεως νὰ ἑνωθῇ μετὰ τοῦ πρωταρχικοῦ πνεύματος· δυστυχὴς ὅστις δὲν εἶδε καὶ δὲν ἐδοκίμασε τὸ τοιοῦτον! καὶ λυπηρὸν ὅτι πλεῖστοι ἀπέθανον ἐν τῷ Ὄρει καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς δὲν ἀνῆλθον! Ὁμοιάζουσι μὲ ἐκείνους τῶν Ἑβραίων, οἵτινες ἔρριψαν τὰ κῶλα ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἀλλὰ δὲν ἠξιώθησαν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας. Ἀλλὰ καιρὸς πλέον νὰ κατέλθωμεν ἀπὸ τοῦ αἰθέρος· ἡ ὕλη σύρει ἡμᾶς πρὸς τὰ κάτω· ἰδοὺ ἓν βλέμμα ἀστραπιαίως ἐκκλίνον διολισθαίνει ἐπὶ τῶν μαρμαρίνων ἐκείνων καταρακτῶν πρὸς τὴν ἀγρίαν θάλασσαν, ἥτις διηνεκῶς ἐξορμῶσα καὶ ἐξαφρίζουσα λευκαίνει τὰ βραχώδη κράσπεδα τοῦ Ὄρους· ὁποῖον ἐξαίσιον θέαμα, ὅταν ἐπεκτείνωμεν ἐπὶ τοῦ ἀναπεπταμένου πρὸ ἡμῶν εὐρυτάτου ὁρίζοντος, τὸ βλέμμα ἡμῶν! ὅπερ ἀφ' ἑνὸς μὲν θαυμάζει τὸν ἀγάννιφον καὶ πολυκόρυφον Ὄλυμπον καὶ τὴν ἀντίζηλον αὐτοῦ Ὄσσαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ ὀγκῶδες καὶ στιβαρὸν Παγγαῖον καὶ τὴν ροδόεσσαν Ροδόπην, καὶ περαιτέρω διήκει μέχρι τῶν παρελληποντίων χωρῶν. Ἀλλὰ πρὸ ἡμῶν ἔχομεν τὸ πολυτάραχον Αἰγαῖον πέλαγος, οὗτινος τὰ δίκην **αἰγῶν λευκῶν** ἄγρια κύματα περιδινοῦνται καὶ διαπληκτίζονται διηνεκῶς, αἱ δ' ἀνὰ αὐτὸ ἐγκατεσπαρμέναι νῆσοι φαίνονται ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐκείνου ὡς ἀνθοβριθῆ κάνιστρα φερόμενα ἐπὶ τῶν ἀφροπλάστων χειρῶν τῶν ποντιάδων νυμφῶν. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν 2000 ὡς ἔγγιστα μέτρων ἔχομεν σχεδὸν καὶ τὴν τελείαν ἄποψιν τῆς Ἀθωΐτιδος χερσονήσου, ἥτις ὡς τεράστιος κορμὸς τοῦ γιγαντώδους Ἄθωνος ἐκτεινομένη, ὑπέστρωται δι' ὑλομανοῦς βλαστήσεως ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ὑπερήφανος ὑψοῦται ἡ εὐθυτενὴς καστανέα μετὰ τῆς μυροβόλου ἐλάτης, καὶ μεταξὺ τὰ ἱερὰ καὶ εὐαγῆ ἐκεῖνα καθιδρύματα, ἀφ' ὧν ἀπὸ χιλιετηρίδος νυχθημερὸν δοξολογεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Σαβαώθ καὶ μυριόστομος ἀκούεται εὐχὴ **«ὑπὲρ σωτηρίας τοῦ σύμπαντος κόσμου»**. Τοιούτων θελγήτρων πάροχος γίνεται ὁ κωνοειδὴς ἐκεῖνος βράχος, ὅστις ὑπῆρξε τὸ ἐνδιαίτημα τῶν φυσιολόγων Ἑλλήνων φιλοσόφων καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ Ἐρνέστος Κούρτιος ἀνεκάλυψε ποικιλίαν ζωνῶν ἀπὸ τῶν μεσημβρινωτέρων μέχρι τῶν βορεινῶν τῆς Εὐρώπης· ἐπίσης καὶ παντοειδῆ φυτικὴν ζωὴν καὶ πλουσιωτάτην χλωρίδα, κατασᾶσαν ἐν τῷ κόσμῳ γνωστὴν διὰ τῶν ἐπιτοπίων ἐρευνῶν τοῦ Ἄγγλου Sibthorp καὶ τοῦ ἡμετέρου Θ. Ὀρφανίδου.

Τῆς μαγείας ταύτης κατακόρως ἀπῆλαυεν ὁ Πατριάρχης Ἰωακεὶμ, ὥστε ἐν χειμῶνι, ὁσάκις ἡ ὑψηλὴ ἐκείνη σκοπιὰ ἦν ἀτρόσιτος, εἶχεν ἐκλέξῃ ὡς σταθμὸν ἔνθεν ἐθέατο καὶ ἀπεθαύμαζε, τὸ ἐν Ἀμαλφινοῦ Κελλίον τῶν Ἀγγελῶν, ἐνδιαίτημα τῶν ἀγαπητῶν αὐτῷ ἐκ Κορυτσᾶς Ἀλβανῶν καὶ ἐνταῦθα ἀληθῶς ἔχομεν τὴν ὡραιοτέραν ἀνατολικὴν τοῦ Ἄθωνος πρόσοψιν. Τοιοῦτος ὁ Ἄθως δικαίως ἐξήγειρε τὸν θαυμασμὸν καὶ ἐκίνησε τὸν κάλαμον τοῦ ὑψιπέτου νεωτέρου τῆς Ἑλλάδος ποιητοῦ Παναγιώτου Σούτσου. Ἀλλ' ἴδωμεν τὸν Πατριάρχην καὶ ἐν Καυσοκαλυβίοις μεταξὺ τῶν ἀσκητῶν καὶ τῆς ἐρατεινῆς πλειάδος **τῶν Ἰωασαφαίων**. Ἡ Σκήτη αὕτη τῆς Μεγ. Λαύρας δὲν εἶναι τόσον γνωστὴ ἐν τῷ κόσμῳ. Οἱ λεληθότως τὸν δίαυλον τῆς ἀρετῆς διανύοντες ἐκεῖ ὁσιώτατοι πατέρες, συνεμορφώθησαν κάλλιστα πρὸς τὸν ὑψηλὸν σκοπὸν αὐτῶν καὶ τὴν περιβάλλουσαν φύσιν. Δὲν ὁμοιάζουσιν ἐκείνους τοὺς ἀσκητὰς, οἵτινες διαπληκτιζόμενοι πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πρὸς τὴν κυρίαρχον Μονὴν, ποιοῦνται πολὺνθόρυβον, καὶ ἡ Σκήτη αὐτῶν φημίζεται δυστυχῶς κατὰ Ἡροστράτειον, οὕτως εἰπεῖν, τρόπον· βεβαίως καὶ οἱ ἀσκηταὶ ὡς ἀποτελοῦντες μίαν τάξιν τοῦ ὅλου μοναχισμοῦ δὲν δύνανται νὰ ποιῶνται ἐξαίρεσιν, οὐδ' ἄξιοῖ τις παρ' αὐτῶν τὴν αὐστηρότητα τῶν παλαιῶν τῆς Θηβαΐδος καὶ Λιβύης ἐρημιτῶν, καθότι καὶ αἱ ἐποχαὶ εἶναι διάφοροι, ἀλλ' οὐδὲ πρέπει ὁ ἀρχικὸς σκοπὸς τῆς συστάσεως τῶν Σκητῶν, «δι' ὑψηλοτέραν ζωὴν», νὰ διατελῇ ἐν πλήρει πρὸς τὰ πράγματα ἀντιθέσει: ἄλλως πρὸς τί νὰ καταδικάζῃ τις ἑαυτὸν νὰ λατομῇ τοὺς βράχους ἐν τῇ τραχείᾳ ἐρήμῳ.

* * *

Μόλις ὁ εὐσεβὴς προσκυνητὴς ἐγκαταλίπῃ τὴν Λαύραν εἰσέρχεται εἰς τὴν βραχώδη **ἔρημον** τοῦ ὄρους, ἔνθα μετὰ τοῦ βίου τῶν μοναχῶν ἀποτόμως μεταβάλλεται καὶ ἡ φύσις προσλαμβάνουσα ὄψιν ρωμαντικὴν καὶ θεσπέσιον μεγαλεῖον, καὶ ὁμοιάζει τὸ ἀτρόσιτον ἐκεῖνο μέγαρον ὅπερ περιβάλλεται ἀπὸ σιωπὴν καὶ ἀκινησίαν ἢ τὰ Σκωτικὰ ἐκεῖνα κάστελλα, ἅπερ ἡ ἔκτακτος φαντασία τῶν ὁμοφύλων τοῦ Οὐάλτερ Σκάττ γεμίζει δι' ἐλλειψινανθρώπων ἀπὸ φαντάσματα. Πολλοὶ βεβαίως θὰ ἠπόρουν πρὸς τί ὁ ἄνθρωπος ἐγκαταλείπων τὴν θάλλουσαν καὶ καλλίκαρπον φύσιν νὰ καταφευγῇ εἰς τοὺς ξηροὺς καὶ ἀποτόμους τούτους βράχους· ἀλλ' «ὅστις ἐγήρασεν ἐκ πολλῶν αἰσθημάτων μᾶλλον ἢ ἐκ πολλῶν ἐτῶν, ὅστις εἰσέδυσε βαθύτερον τῶν ἄλλων εἰς τὴν ζωὴν διὰ τοῦ σκληροῦ συλλογισμοῦ, καὶ μείνας ἀναίσθητος εἰς τὴν δόξαν καὶ τὴν χαράν, ἐξωστράκισεν ἐκ τῆς καρδίας του πάντα πόθον, ἀπεχαρέτισε πᾶσαν ἐλπίδα, ἐκεῖνος μόνον ἐννοεῖ διατί πολλάκις ἡ ψυχὴ φεύγει τὴν κοινωνίαν, καὶ ζητεῖ σφαῖραν πεπληρωμένην ἀπὸ ἐναερίους εἰκόνας τῆς φαντασίας· ἐκεῖ ὁ μελαγχολικὸς φιλόσοφος εὑρίσκει χώραν ἀπηλλαγμένην τῆς δεδουλωμένης ποίμνης τῶν ἀνθρώπων, ἐκεῖ βλέπει τὴν ποικιλίαν τῆς φύσεως, ἀκούει τὴν μεγαλοπρεπῆ γλῶσσαν τῶν στοιχείων δὲν ἐνοχλεῖται ἀπὸ τὴν μονοτονίαν τῶν μικρῶν μοναρχιῶν καὶ τῶν βόμβων τῶν ἀσημάντων ζωϋφίων της». Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ἔνδοξος τῆς Ἑλλάδος ποιητὴς Ἀλεξ. Σούτσος ἀπὸ κοινωνικωτέρας ἀπόψεως περὶ τῆς ἐρήμου φιλοσοφεῖ· ἀκούσωμεν καὶ τὸν **Οὐρανοφάντορα Βασίλειον**, ὅστις, ἀφοῦ ὡς ἡ σοφὴ μελισσα ἐμέστωσε τὸν νοῦν ἐκ τῆς θύραθεν παιδείας καὶ τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου, ἀπεχώρησεν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Πόντου, ἵνα τὸ ὑλικὸν τοῦτο ἐπεξεργασθῇ, ἵνα ἐκεῖ περὶ τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων τοσοῦτον ὑψηγόρως φιλοσοφήσῃ. «Διὰ τοῦτο ἐγώ, λέγει ἁπαντῶν πρὸς Χείλωνα τὸν σοφιστὴν μεταναστεύω ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς στρουθίον καὶ γὰρ ἐν αὐτῇ τῇ ἐρήμῳ διάγω, ὦ κακὴ ἔννοια! ἐν ᾗ ὁ Κύριος διέτριβεν. Ἐνταῦθα ἡ δρῦς τοῦ Μαμβρῆ· ἐνταῦθα ἡ οὐρανοφόρος κλίμαξ καὶ αἱ τῶν Ἀγγέλων παρεμβολαὶ αἱ τῷ Ἰακὼβ ὀφθεῖσαι· ἐνταῦθα ἡ ἔρημος, ἐν ᾗ ὁ λαὸς ἀγνισθεὶς ἐνομοθετήθη καὶ οὕτως εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας εἶδε θέον· ἐνταῦθα τὸ ὄρος Καρμήλιον, ἐνῷ Ἠλίας αὐλιζόμενος τῷ Θεῷ εὐηρέστησεν, ἐνταῦθα πεδίον, ἐνῷ ἀναχωρήσας Ἐσθρὰς πάσας τὰς θεοπνεύστους βίβλους προστάγματι Θεοῦ ἐξηρεύξατο· ἐνταῦθα ἡ ἔρημος, ἐν ᾗ Ἰωάννης ἀκριδοφαγῶν μετάνοιαν τοῖς ἀνθρώποις ἐκήρυξεν, ἐνταῦθα τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, εἰς ὅ Χριστὸς ἀνερχόμενος προσηύχετο· ἐνταῦθα ὁ Χριστὸς ὁ τῆς ἐρήμου φίλος· ἐνταῦθα ἡ στενὴ καὶ τεθλιμμένη ὁδὸς, ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν· ἐνταῦθα διδάσκαλοι καὶ προφῆται, οἱ ἐν ἐρήμοις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις τῆς γῆς· ἐνταῦθα Ἀπόστολοι καὶ Εὐαγγελισταὶ καὶ ὁ τῶν μοναχῶν ἐρημοπολίτης βίος.»

(Ἀκολουθεῖ) ΕΥΛΟΓΙΟΣ ΛΑΥΡΕΟΤΗΣ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΜΟΥΣΑ

ΕΡΩΣ ΑΝΙΚΑΤΕ ΜΑΧΑΝ,,

Περίφανη Βασιλικὴ καὶ μοσκαναθρεμμένη
Τὸ τί μοὺ χλώμιασες πολύ, ὕπνος δὲ σὲ κολλάει;
Πέσε κοιμήσου σὰν ἀρνὶ σὲ πουπουλένιο στρῶμα·
Κι' ἂν θὲς γιατροὺς βασιλικοὺς σοῦ στέλνω πέντε δέκα
Κι' ὅλα τὰ βότανα τῆς γῆς γιὰ γιατρικὰ νὰ γιάνῃς
Σὰν ἀηδονάκι νὰν τὸ λὲς τὴν νύχτα τὴν ἡμέρα.
— Δὲν ἔχ' ἀρρώστεια γιὰ γιατρούς, βοτάνια γὼ δὲν παίρνω·
Μήτε γιατροὶ βασιλικοὶ γιατρεύουν τέτοι' ἀρρώστεια
Τὰ πούπουλα βγάνουν λαυρό, καῖνε καὶ ἰσουρουφλᾶνε
Τ' ἀηδόνι ποῦναι σιὸ κλουβὶ πάντα 'ναι σκλαβωμένο
Γιατρὸ ποῦ ξέρει ἀπὸ καϋμούς ξέρει νὰ μὲ γιατρέψῃ
Τὴ νύχτα σπάζω τὸ κλουβὶ καὶ πάω νὰ τὸν σμίξω
Μὲ τὰ πολλά του τὰ φιλιὰ νὰ γιάνω τὴν καρδιά μου.

Ι. Π. ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΗΣ

Ο ΚΑΪΜΟΣ ΜΟΥ

Βελοῦχι μου ψηλὸ ψηλὸ καὶ κοσμοξακουσμένο·
Πῶχεις τὸν Ὄλυμπο γοντό, μάνα τὸ Περιστέρι
Καὶ μιὰ μονάκριβ' ἀδερφή, τὴ δόλια Καλλιακούδα·
Ποῦ κολυμπᾶς μέσ' σ' τῆς δροσιὲς κι' ὅλο δροσιὲς σκορπίζεις·
Μὲ τά ἀθάνατα νερὰ ποῦ στάζ' ἡ καρδιά σου.
Καὶ τοὺς γκρεμούς σου γιὰ κλουβιὰ γιομάτα' Ἀσπροπάρια
Τῆς ἀστραπὲς καὶ τῆς βροντὲς παιγνίδια καὶ χορεύεις
Τὰ χιόνια πάπλωμα διπλὸ καὶ στρῶμα καὶ κοιμᾶσαι
Στὰ νιάτα μου πολλὲς φορὲς ρούφηξα τῆς δροσιές σου
Καὶ ὕπνος μ' ἔπαιρνε γλυκὸς μέσα στὴν ἀγκαλιά σου
Τοσπάνος ἤμουνα βοσκός, σ' ὅλα σου τ' ἄγρια γίδια
Ἀπὸ μακρυὰ Σὲ χαιρετῶ, μοῦ πέσαν τὰ φτερά μου.
Σοὺ κάνω 'ναν τρανὸ ριτζιᾶ, στερνό μου παρακάλιο
Πόσε ν' ἀστράψῃς μιὰ φορά, νὰ ἰδῶ ἀστροπελέκια
Γιὰ νὰ χαρῶν τὰ γονικὰ ἡ δόλια κ' ἡ ἀδερφή Σου·
Δυρῶ γι' ἀχὸ ἀπὸ βροντὲς τὰ μάτια μου νὰ κλείσω.

Ι. Π. ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΗΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1917

ΑΠΟ ΤΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1917

Αἱ συνθῆκαι τῆς ζωῆς, ἡ ἐπιτεινομένη κοινωνικὴ δυσφορία λόγῳ τῆς παρατάσεως τοῦ πολέμου, ἠλάττωσαν ἐφέτος κατὰ πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Σκηνήν.

Ἐσχάτως ὅμως ἤρχισε κάποια θεατρικὴ κίνησις καὶ εὐχαρίστως βλέπει κανεὶς τὰ θέατρα γιομάτα ἀπὸ θεατρόφιλον κόσμον.

Μερικὰ ὅμως ἔργα, ἀσχέτως, πρὸς τὴν συρροὴν τοῦ κοινοῦ, ἐφείλκυσαν τὴν κοινὴν προσοχὴν καὶ κρίσεις ἀλλεπάλληλοι ἐδημοσιεύθησαν στὸν ἡμερήσιον τύπον.

Μεταξὺ τῶν πρώτων ἔρχεται τὸ ἔργον τοῦ κ. Π. Ροδοκανάκη ὁ «**Ἅγιος Δημήτριος**». Ὑπέροχον εἰς λυρισμὸν μὲ δραματικὰς ἐμπνεύσεις ἀξίας θαυμασμοῦ, παρουσιάζει ὅμως ἐλλείψεις καταφανεῖς ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἱκανότητα τοῦ συγγραφέως εἰς τὴν σκηνικὴν οἰκονομίαν τοῦ ἔργου.

Ὁ κ. Ροδοκανάκης, ὁ βαθὺς μελετητὴς τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας μᾶς ἀνεπαρέστησε μίαν σελίδα τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς ἐποχῆς καὶ ἀφῆκε τὸ ἀκροατήριον του γιομάτο ἀπὸ τῆς πιὸ ἀλησμόνητες ἐντυπώσεις.

Ὁ **Ἅγιος Δημήτριος** ἐπροκάλεσεν ἀγρίαν τὴν πολεμικὴν καὶ διήρεσεν εἰς δύο ἀντιμαχόμενα στρατόπεδα τοὺς διεκδικοῦντας τὴν δάφνην τοῦ κριτικοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου. Ἐπίσης διήγειρε σάλον εἰς τὰς γαληνιώσας στήλας τοῦ ἡμερησίου τύπου καὶ ἡ διδασκαλία τῆς «Ἀνθῆς» τοῦ Ἀνδρέιεφ.

Ἔργον ὀφειλόμενον εἰς τὴν μεταφραστικὴν ἱκανότητα τῆς Δος Ἀθηνᾶς Σαραντίδου μιᾶς ἐκ τῶν ἐπιλέκτων τοῦ νεωτέρου γυναικείου φιλολογοῦντος κύκλου.

Μὲ τὴν ἐξαιρετικήν της μόρφωσιν, μὲ τὰ ἐφόδια ποῦ τῆς παρέχει ἡ γνῶσις τῶν ξένων γλωσσῶν, μὲ τὸ λεπτὸν καλλιτεχνικὸν αἴσθημα ποῦ τὴν διακρίνει, προσέφερε στὴν ἑλληνικὴν Σκηνὴ ἕνα ἔργον ποῦ σκορπίζει τὴν πιὸ δυνατὴ δραματικὴ πνοή.

Πολὺ ἐπέκριναν τὴν ὠμότητα τοῦ Συγγραφέως ἀναπαριστῶντος ἀπὸ τῆς Σκηνῆς τὰ πλεον ἀσύστολα πάθη τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

Πόσον ἔχει ἄδικον ὁ ἄνθρωπος νὰ ταράσσεται ἀπὸ τῆς γραμμὲς ποῦ ἡ ἀλήθεια χαράσσει μέσα στὴ ζωή μας. Ὁ Συγγραφεὺς ἀδιάφορος γιὰ τοὺς κλονισμοὺς τῶν ἀσθενικῶν ψυχῶν παίρνει ἀπὸ τὴν ζωὴν

τόσην ἀλήθειαν, τόσην πραγματικότητα ποῦ χρειάζεται ὀλίγη δόσις καλῆς πίστεως πρὸς τὸν ἑαυτόν μας γιὰ νὰ μὴ τὰς ἀπαρνηθῶμεν, γιὰ νὰ μὴ δείξωμεν ὅτι δὲν τὰς ἐννοοῦμεν καὶ ὅτι τὰς ἀποκηρύσσομεν.

Ἡ πολεμικὴ ζωὴ τεσσάρων ἐτῶν ἐφανέρωσε τὸν ἄνθρωπον ἱκανὸν γιὰ τὰ τρομερώτερα καὶ φρικωδέστερα ἐγκλήματα καὶ ὁ Ἀνδρέιεφ ἀπλούσταταμᾶς ἐπαρουσίασεν ἕνα Φαίδωρα ἱκανὸν νὰ διαπράξῃ τῆς μεγαλείτερες ἀτιμίες μεταξὺ τριῶν γυναικῶν-ἀδελφῶν μὲ τὴν μεγαλειτέραν ἀφέλειαν καὶ ἀταραξίαν. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ μᾶς ἐσκανδάλισε. Ἐθεωρήθη ὑπερβόρειος ἀντίληψις. Ἀλλ' ἡ Δὶς Σαραντίδου ποῦ ἀντιλαμβάνεται καὶ αὐτὴ τὴ ζωὴ ἀπὸ τὴν ἀληθινή της ὄψι, μὲ τὴν ἀντίληψι τῶν καλλονῶν τοῦ ἔργου, δὲν ἐπτοήθη, δὲν ἐδίσταση καὶ διὰ τῆς ἀρίστης μεταφράσεώς της ἐπλούτισε τὸ ἑλληνικὸν Θέατρον μ' ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ δυνατὰ ἔργα τοῦ διεθνοῦς δραματολογίου.

Εἰς τὸ Θέατρον τῆς κ. Κυβέλης ὅπου ἐπαίχθη ἡ «*Ἄνθη*» τοῦ Ἀνδρέιεφ ἐπαίχθη καὶ ὁ «*Πελεκᾶνος*» τοῦ Στρίνμπεργ. Ἐπίσης ἔργον ὑπέροχον γιομάτον ἀπὸ ἀλήθειες ἀλλὰ γιὰ τὴν ἑλληνικὴ ἀντίληψι ἐκφυλισμένο, μὲ ὑπερρεαλισμὸν καὶ μὲ πολλὴν ὠμότητα.

Νέον ἔργον εἰς τῆς κ. Κυβέλης ἔπαίχθη καὶ ἡ «*Παλὴ-Ἀθήνα*» τοῦ κ. Γ. Ἀσπρέα, δρᾶμα ἀστυνομικὸ καὶ μὲ ἥρωα τὸν μακαρίτην ἀστυνομικὸν Κολοκοτρώνην, τὸν γνωστὸν χωλὸν τύπον τῶν πρὸ δεκαετίας ἢ δεκαπενταετίας Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. Ἀσπρέας λόγῳ τῶν εἰδικῶν μελετῶν του ἐμπνέεται στὴν δραματογραφίαν του ἀπὸ τῆς φυσιογνωμίες ποῦ ἔζησαν στὴ πρόσφατη περασμένη ζωὴ καὶ εἰς ἄλλους ζωντανεύει παλαιὰς ἀναμνήσεις—ὅπως ὁ κ. Βελλιανίτης μὲ τὸ χρονογράφημα—εἰς ἄλλους δὲ γνωρίζει μιὰ ἐποχὴ στὴν ὁποίαν μποροῦσαν καὶ νὰ ζήσουν—τόσον εἶνε κοντὰ σὲ μᾶς ποῦ ζοῦμε σήμερα.

Ἡ Ἰταλικὴ δραματοπαραγωγὴ τροφοδοτεῖ ἐσχάτως πλούσια τὸ Ἑλληνικὸ Θέατρο. Εἰς τῆς κ. Κυβέλης ἐπαίχθη τὸ «*Μὴ μ' ἀγαπᾶς τόσο*» τοῦ Φρακαρόλι κωμῳδία ἡ ὁποία διεσκέδασε τὸ θεατρικὸν κοινόν. Ἐκεῖνο ὅμως ποῦ ἐθριάβευεν ἦτο ἡ Ἰταλικὴ κωμῳδία «*Ἀντίο Νεότης*». Ἐπροκάλεσεν ἀμέριστον τὸ ἐνδιαφέρον καὶ δὲν ἔμεινεν Ἀθηναῖος ἢ παρεπίδημος ποῦ δὲν τὴν παρηκολούθησε.

Εἰς τὰ *Διονύσια* ἐκορύφωσε τὸν γενικὸν ἐνθουσιασμὸν τὸ «*Χρυσὸ Γεφύρι*» τοῦ κ. Γαλανοῦ. Ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ γνήσια ἑλληνικὰ αἰσθήματα καὶ διδάσκεται συνοδευόμενον ἀπὸ τῆς ἀπέραντες ἐκδηλώσεις ἐπιδοκιμασιῶν καὶ ἐπευφημιῶν.

Εἰς τὸ Θέατρον *Παππαϊωάννου* ἡ γιομάτη δρᾶσιν καὶ τόσον διασκεδαστικὴ ὀπερέττα «*Σέκσων καὶ Σια*» συνεκέντρωνε πολυάριθμον ἀκροατήριον ποῦ περνοῦσε τῆς πιὸ εὐχάριστες καὶ διασκεδαστικὲς στιγμές του.

Εἰς τὸ *Κεντρικὸν* ἐπαίχθη τὸ «*Σπόρτιγ Κλοὺμπ*» τοῦ κ. Λαυράγκα φέρον τὴν σφραγῖδα τῆς ἰδιοφυΐας τοῦ ἐκλεκτοῦ μας μουσουργοῦ.

Ὅτι ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ κατὰ τὸν π. Αὔγουστον ἦτον ἡ ἐμφάνισις ἀπὸ τῆς σκηνῆς τῶν «*Διονυσίων*» τῆς κ. Μαίρης Ἀρβανιτάκη ἡ ὁποία χάριν τῶν θυμάτων τῆς Θεσσαλονίκης διηρμήνευσε τὸ ἔργον, τὸ τόσον δυνατό, τοῦ Μορέλλο, τὸ «*Κακότυχο δαχτυλίδι*».

Ἡ ἐκλεκτή, ἡ εὐγραμμος, ἡ κυρίαρχος τῆς Σκηνῆς καλλιτέχνις ἐπεβλήθη μὲ τὴν τέχνην της καὶ ἐδικαίωσε τὰς προσδοκίας τῶν θαυμαστῶν της. Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἂν τὴν Ἑλληνικὴν σκηνὴν ἐστόλιζεν ἐνίοτε μὲ τὸ ἀπαράμιλλον παίξιμό της.

Τὰ «*Παναθήναια*» ἀκούραστα εἰς νέας σειρὰς ἐμφανίσεων ἐξακολουθοῦν νὰ ἀποτελοῦν τὸ προσφιλὲς ψυχικὸν ἐντρύφημα τῆς φιλοθεάτρου μερίδος τῆς κοινωνίας. Παίζονται εἰς τὸ θέατρον «Ἀθαναϊκὸν» μὲ πολλὴν ζωηρότητα καὶ κάθε βράδυ χειροκροτοῦνται ἀπὸ ὅλον τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινὸν τὸ ὁποῖον ἐντρυφᾷ εἰς τὴν εὐφυΐαν των καὶ τὴν σάτυρά των. Παίζονται στὸ «Ἀθηναϊκὸν» τῆς ὁδοῦ Πατησίων.

Ὁ κ. Παξινὸς ἔδωκε στὸ Θέατρο τῆς Κυβέλης δύο καινούργα ἔργα του, τὴν «*Τσὲ-τσὲ*» *κομεντὶ* καὶ τὴν κωμῳδίαν ὁ «*Ἔρως εἶναι τυφλός*». Αἱ ἐντυπώσεις ποῦ ἀφῆκαν τὰ ἔργα του εἶνε πολὺ κολακευτικαὶ γιὰ τὸν συγγραφέα, μολονότι εἶναι ἀνηλεῖς εἰς τὰς κατὰ τῆς γυναικὸς κρίσεις του.

Αἱ «*Πράσινες Κάλτσες*» παραφυὰς τοῦ εὐχύμου δένδρου ποῦ ἐκρεμάσθησαν τὰ «*Κόκκινα Γάντια*» ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον χωρὶς νὰ προκαλέσῃ τὸν ἐνθουσιασμὸν ποῦ ἡ διαφήμισις προσεπάθησε νὰ δημιουργήσῃ.

Τὸ Μαῦρο Καράβι τοῦ κ. Χόρν δὲν προσέθεσε τίποτε στὴν ἀξία τοῦ συγγραφέως. Πολὺ νεφέλωμα παρὰ χρῶμα ἀντίκρυζεν ὁ ἀκροατὴς στὴν ἐξέλιξί του.

ΑΗΣΜΟΝΗΜΕΝΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

ΖΩΗ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ

Τὸ μεγαλείτερο μυστήριο ποῦ περιβάλλει τὸν ἄνθρωπο εἶνε ἡ Ζωὴ καὶ ὁ Θάνατος καὶ ὁ Σπῦρος Γκίνης ἕνα ὁλόδροσο λουλοῦδι κομμένο πιὰ ἀπὸ τοῦ Θανάτου τὸ δρεπάνι, λίγο πρὶν γιὰ πάντα μαραθῇ, φεύγοντας γιὰ τὸ ἀγύριστο ταξεῖδι, ἐσκόρπισε τὰ μυρωμένα πέταλά του σὲ φωτεινες, σὲ ἐκφραστικὲς, σ' ἀληθινὲς γραμμὲς ποῦ ἀφιέρωσε στὴ *Ζωὴ καὶ τὸ Θάνατο*.

Γιατὶ ζοῦμε καὶ γιατὶ πεθαίνουμε καμμιὰ φιλοσοφία δὲν θὰ μᾶς ἐξηγήσῃ πειστικὰ τὴν ἀφορμὴ. Ἀλλὰ γιατὶ γεννειώμαστε γιὰ νὰ πεθαίνουμε νέοι, ἐπάνω στὴν ἀκμὴ τῶν δεκαεννέα μας χρόνων καμμιὰ ἀνθρώπινη δύναμι, κανένα φιλοσοφικὸν σύστημα, καμμιὰ μεταφυσικὴ θεωρία θὰ μᾶς δώσῃ τὴ πειστικὴ δικαιολογία.

Μιὰ δύναμις μονάχα αὐθαίρετη, ἄπονη, μιὰ βαρυχειμωνιὰ ὠμή, κατὰ τι ἀσυγκίνητο, ἀλύγιστο, βαρύ, ἀκατανίκητο, ἕνα τσεκοῦρι κοφτερὸ μὲ τὸ ἔτσι θέλω, χωρὶς λογαριασμό, ξεχωρίζει κάθε μέρα τὴς πιὸ διαλεχτὲς εὐμορφιὲς καὶ τῆς νεκρώνει ἀλύπητα, ἀδάκρυτα, τῆς νεκρώνει γιὰ πάντα, μᾶς τῆς παίρνει ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά μας, ἀπ' τὴ στοργή μας, ἀπὸ τὰ ὄνειρά μας, ἀπὸ τὴν ἀφοσίωσί μας καὶ τῆς φέρνει βωβές, ἀνέκφραστες, στυγνὲς στὸ σκοτάδι τοῦ τάφου.

Ὅσες ἀπὸ τὶς εὐμορφιὲς αὐτὲς μπόρεσαν καὶ μᾶς ἄφησαν ἕνα στεναγμό, ἕνα παράπονο, ἕνα πόθο, μιὰ ἐλπίδα, μιὰ ἀχτίνα ἀπὸ τὸ δικό του φῶς, ἐμεῖς στεγνώνουμε τὰ δάκρυά μας γιὰ νὰ τῆς περισυλλέξουμε εὐλαβητικὰ σὰν κάτι τι ποῦ μᾶς θυμίζει τὴ φωνή του, τὴ μορφή τους, τὰ λόγια τους, τὴν ἐμπνευσίν τους, τὴν ψυχή τους. Σὲ μιὰ τέτοια μέριμνα πατρικὴ ὀφείλεται καὶ τὸ σημερινὸ ποίημα ποῦ δημοσιεύομεν τοῦ νεαροῦ ποιητοῦ τῆς Κερκύρας Σπύρου Γκίνη ποῦ στὴ χουσῆ ἡλικία τῶν δέκα ἐννιὰ χρόνων τὸν ἐνέκρωσεν ὁ θάνατος.

Εἶνε παρμένο ἔτσι στὴν τύχη ἀπὸ πολλὰ ἄλλα γιομάτα ποιητικὸ μῦρο λουλούδια καὶ ἐπιγράφεται:

ΖΩΗ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ

Εἶδες τὸ μαῦρο οὐννεφο νὰ τρέχῃ μανιωμένο
Σὰν νάταν τέρας ἄσαρκο μὲ πίσσα σκεπασμένο;
Εἶδες π' ὁ ἥλιος χάθηκε σὲ νύχτα, σὲ σκοτάδι
Κ' ἐνόμιζες πῶς βρίσκεσαι γιὰ μιὰ στιγμὴ 'στὸν Ἄδη;
Καὶ τὰ πουλάκια κρύφτηκαν δειλὰ καὶ τρομασμένα
Σὰν εἴδανε τὰ λούλουδα νὰ πέφτουν μαραμένα;
Εἶδες ν' ἀφίνῃ πίσω του τόση βοὴ κ' ἀντάρα;
.....Ἦταν ὁ θάνατος αὐτὸς ποῦ φέρνει τὴ λαχτάρα!
Μὲ τὸ βαρύ του δρέπανο 'στ' ἀδιάκοπα θερίζει
Χωρὶς νὰ βλέπῃ ὠμορφιὰ καὶ νειάτα νὰ γνωρίζῃ
Αὐτὸς τὸ φύλλο τὸ ξηρὸ καὶ τὸ λουλοῦδι ἀκόμα
Τὸ ρίχνει χωρὶς διάκρισι κάτω, νεκρὸ στὸ χῶμα.
.....Ἀλλὰ σύ, μάνα δύστυχη ποῦ κλαῖς γιὰ τὸ παιδί σου
Παῦσε τὸ μαῦρο δάκρυ σου ποῦ λυώνει τὴ ζωή σου.
Σὰν τἄρπαξε ὁ θάνατος, γιὰ νὰ τὸ πάρῃ πέρα
Τὸ πῆρε 'κεῖ στὸν οὐρανὸ ὁποῦναι πάντα μέρα.
Τὸ πῆρε 'κεῖ ποῦ στεναγμοὺς καὶ θρήνους δὲν ἀκοῦνε
Ἐκεῖ ποῦ δάκρυ ἄχαρι σὲ μάτι δὲ θὰ ἰδοῦνε
Ἐκεῖ ποῦ πάντα ἡ ἀνοιξι καὶ τὰ λουλούδια θάλλουν
Καὶ τὰ χρυσόφτερα πουλιὰ τὴν εὐτυχιά τους ψάλλουν
Ἐκεῖ δὲν εἶναι ὁ θάνατος, τοῦτ' ἡ ζωὴ 'ναι μνῆμα
Ποῦ μαῦρο δάκρυ κι' αἵματα πατεῖς σὲ κάθε βῆμα
Ποῦ πίνεις πάντοτε χολὲς καὶ ποῦ χορταίνεις πόνο
Ποῦ βλέπεις πάθη ἀδιάκοπα καὶ τ' ἀδελφοῦ τὸ φθόνο
Καὶ κλαῖς μὲ δάκρυ ἀτέλειωτο τὰ μαῦρά σου τὰ χρόνια
Καὶ δὲν ἀκοῦς παρὰ βρισιές, φωνὲς καὶ καταφρόνια.

Κέρκυρα 18 Μαρτίου 1899

ΣΠΥΡΟΣ ΓΚΙΝΗΣ

Εἰς τὸ πρωτότυπον ὅπου βρίσκονται τὰ ποιήματα τοῦ μακαρίτου Σπύρου Γκίνη ἤτανε γραμμένο ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Παναγῆ Σκαλτσούνη τὸ ἀκόλουθον ἐπίγραμμα.

Ἂν ἔπαυσε ἡ καρδία σου
Παλμοὺς ζωῆς νὰ πάλλῃ
Ἀλλ' ἡ ψυχή σου ζωντανὴ
Σ' αὐτὰ τὰ φύλλα ψάλλει

Π. ΣΚΑΛΤΣΟΥΝΗΣ

ΕΚΛΙΠΟΥΣΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ

ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΜΑΡΑΛΗΣ

Ἀπέθανεν ὁ τυφλὸς μεταφραστὴς τοῦ Σαίκπηρ Μιχ. Δαμηράλης,

Ὅλη ἡ πέριξ ζωὴ εἶχε νεκρωθῇ γιὰ τὸν ἀείμνηστο Δαμηράλη καὶ μόνον ὅτι ἔζη μέσα στὸ Σαιξπήριον κύκλον ἐφώτιζε τὴν διάνοιάν του καὶ ἀνεπτέρου τὴν φαντασίαν του. Ἐκεῖνα ποῦ τὰ σβυσμένα μάτια του καθίστων ξένα ἀπὸ τὴν ζωήν του, τὰ ἀνεπλήρου ἡ προσήλωσίς του πρὸς τὴν Σαιξπήρειον μεγαλοφυΐαν τῆς ὁποίας τὸ ἔργον ἐγνώριζεν ἀκούρασστος στὸ ἑλληνικὸ δημόσιο.

Ἡ φύσις, ποῦ τοῦ ἐστέρησε τὸ πολυτιμότερον ὄργανον τῆς ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως, τὸν ἐπροίκισε μὲ ἕνα ἰδανικό, μὲ ἕνα ἔρωτα, μὲ μιὰ ἀφοσίωσι πνευματικὴ ποῦ ἐσκόρπιζε τόσον φῶς ἱκανὸ ν' ἀναπληρώσῃ τὸ ἀπέραντο σκοτάδι ποῦ ἐπλημμύριζε τὴν ζωή του.

Ὁ Δημαράλης ἐσύριθηκε τελειωτικὰ πλέον στὸ αἰώνιο σκοτάδι τοῦ τάφου, ἀλλὰ τὸ πάμφωτον ἔργον του θὰ ἀντανακλᾷ γιὰ χρόνια τὴν πνευματικὴ φλόγα ποῦ ἔβγαινεν ἀπὸ τὴν ἄσβεστη δᾷδα τῆς μεταφρασιτικῆς του ἐργασίας, τῆς στενῆς ἐναρμονίσεώς του πρὸς μίαν παγκόσμιον μεγαλοφυΐαν.

ΠΑΝΟΣ Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΘΠΟΥΛΟΣ

Τὰ πειὸ ζηλευτὰ νειάτα καὶ τὴν πιὸ εὐέλπιδα σταδιοδρομία ἦλθεν ὁ Θάνατος νὰ νεκρώσῃ στὸ πρόσωπον τοῦ πολυκλαύστου νέου.

Παράγων δημιουργικὸς ὁ ἀείμνηστος Παππαγεωργακόπουλος μὲ χαραγμένες τῆς γραμμὲς τῆς εὐγενικῆς του δράσεως στὸ ὀλιγοχρόνιο διάστημα τῆς ζωῆς του ἔσβυσε ἀνέλπιστα, ἀπροσδόκητα, γιὰ νὰ βυθίσῃ σὲ λύπη σιωπῆ, σὲ πένθος ἄλητο γονεῖς σεβαστοὺς πληγωμένους γιὰ πάντα ἀπὸ τὸ ἀκούραστο, τὸ ἀλύγιστο δρεπάνι τοῦ χάρου.

Αἱ κοινωνίαι Πειραιῶς καὶ Πατρῶν ἐξεδήλωσαν τὴν πλέον θερμὴν καὶ εἰλικρινῆ λύπην γιὰ τὸν ἄδικο θάνατό του. Ὅλοι οἱ εὐεργετηθέντες ἔχυσαν δάκρυα καὶ κάθε ἄνθρωπος ποῦ τὸν ἐγνώρισεν ἐθεώρησε δικό του ἀτύχημα τὸ χαμὸ τοῦ ἐκλεκτοῦ, τοῦ ἀλησμονήτου νέου.

Ἡ «Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησις» συνδεομένη μὲ δεσμοὺς συγγενείας συμμετέχει καὶ αὐτὴ στὸ γενικὸ πένθος καὶ συμμερίζεται τὸ πατρικὸ πόνο καὶ τὴ μητρικὴ ὀδύνη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΗΒΕΝΣ

Ἕνας καλὸς ἀλλὰ καὶ δυνατὸς καὶ χρήσιμος, ἕνας πλέον ἢ πολύτιμος φίλος τῆς Ἑλλάδος βρῆκε τὸν θάνατο στὸ Λονδῖνο ἀπὸ Γερμανικὴ ἐπίθεσι δι' ἀεροπλάνου. Τί εἶνε γραφτὸ στὸν ἄνθρωπον!

Μέσα σὲ 7 ἑκατομμύρια κατοίκους ποῦ ἔχει τὸ Λονδῖνο μὲ τὰ προάστειά του, ἡ ἐχθρικὴ ὀβίδα εὗρε νὰ κτυπήσῃ ἕναν ἐκ τῶν πρωταθλητῶν τῆς ἐθνικῆς μας ἀναστάσιως, τῆς καινούργιας ἐθνικῆς μας ζωῆς, τὸν ἀλησμόνητο ἀνταποκριτὴ τοῦ Λονδινείου «Ἡμερησίου Τηλεγράφου» ποῦ παρεπιδημοῦσε στὴν ἀχανῆ πρωτεύουσαν τῆς Μ. Βρεττανίας.

Ἡ Ἑλλὰς ἐπένθησε τὸ τραγικὸ θάνατό του εἰλικρινῶς καὶ τὸ πολιτικὸν μνημόσυνον ποῦ ἐτέλεσαν οἱ Ἕλληνες δημοσιογράφοι γιὰ νὰ τιμήσουν τὴν μνήμην του θὰ γίνῃ ἀντάξιον τῆς φιλελληνικότητός του καὶ τῶν ὑπερπολυτίμων πρὸς τὴν πατρίδα μας ὑπηρεσιῶν του.

Ο ΝΕΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Τὸ σημερινὸ καθεστὼς ἀνέδειξεν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Γεωργικῶν Ὑπηρεσιῶν εἰς τὸ νεοσύστατον Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας

τὸν κ. Κ. Καλούδην ἕνα ἀπὸ τοὺς πλέον μετριόφρονας ἐπιστήμονας τοῦ Γεωπονικοῦ μας κλάδου. Παρὰ τὴν ἐξαιρετικὴν μόρφωσίν του, παρὰ τὴν πλήρη ἀφοσίωσιν στὴν ἰδέαν τοῦ καθήκοντος, τὴν εὐρυμάθειάν του, τὴν ὀξύτητα τῆς ἀντιλήψεως καὶ τὸν ζῆλόν του, τὸ ὑπηρεσιακόν του παρελθὸν διέρρευσε τελείως ἀθορύβως.

Ἄνθρωπος τῆς μελέτης, τῆς βαθείας σκέψεως, τῆς θετικῆς ἐργασίας ἐχώρει μὲ τὸ πλέον σταθερὸν βῆμα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντός του καὶ ἀπέθετε ἀνεξίτηλον τὴν σφραγῖδα τῆς προσωπικότητός του εἰς πᾶσαν ἀνατεθειμένην εἰς αὐτὸν ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν.

Ἁπλοῦς, ἀπέριττος, εὐγενικὸς κατέκτησε τὴν συμπάθειαν τοῦ Σώματος τῶν Ἑλλήνων Γεωπόνων ἐπιστημόνων καὶ ἡ ἀνάδειξίς του εἰς τὸ ἀνώτατον ἀξίωμα τοῦ νέου Ὑπουργείου ἐπεκροτήθη ἀνεπιφυλάκτως παρ' ὅλων. «Ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι» ἔλεγον οἱ πρόγονοί μας καὶ τὸν κ. Καλούδην εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ἀναδείξῃ εἰς τὸ ὕψος τῶν πνευματικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν του προσόντων ἡ διεύθυνσις ἑνὸς τῶν σπουδαιοτέρων ὀργανισμῶν τῆς τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς.

Ὁ κ. Μιχαλακόπουλος ὁ ὁποῖος στὸ πρόσωπον τοῦ κ. Καλούδη ἐτίμησε τὴν πραγματικὴν ἀξίαν, τὴν ἀθόρυρον ἐργασίαν, ἐξησφάλισε πολύτιμον συνεργάτην διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἑνὸς πλουσίου προγράμματος ἀνακαινιστικοῦ τῶν μεγάλων πλουτοπαραγωγῶν μας δυνάμεων. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀξίζει τὰ πιὸ θερμὰ συγχαρητήρια.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Αὔγουστος - Σεπτέμβριος 1917

Ὁ Αὔγουστος τῆς ἐξοχῆς καὶ τῶν δροσερῶν ἀποπνοιῶν τῶν ἑλληνικῶν βουνῶν καὶ τῶν ἑλληνικῶν αἰγιαλῶν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ φωτεινὰς σελίδας ἐθνικῆς ἀναπλάσεως.

Τὸ ἐθνικὸν Συνέδριον ποῦ ἐδρεύει στὸ ἀρχαῖκὸ κτίριο τῆς ὁδοῦ Σταδίου μᾶς ἔδειξε μία ἐκθαμβωτικὴ λάμψι βγαλμένη ἀπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Κήρυκος τὰ χρυσάκτινα λόγια.

Μέσα ἐκεῖ ἀνεστηλώθησαν οἱ παλαιοὶ Θεοὶ καὶ εἴδομεν ὅλοι νὰ ξαναστήνεται ὁ Θρόνος τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρετῆς ποῦ παραπεταμένος σὲ ἄγνωστα βάθη ἐκινδύνευε νὰ βρεθῇ κατακομματιασμένος καὶ ἀποσυντεθειμένος.

Αὐτὸν τὸν Θρόνον τὸν ἔστησε περίλαμπρον καὶ ἀκλόνητον ἀπάνω στὰ βάθρα τῆς πίστεως, τοῦ καθήκοντος, τῆς ἀληθείας, τῆς εὐθύτητος, τῆς εἰλικρινείας ὁ ὑπέροχος Ἐργάτης τῆς Ἑλληνικῆς Ἀναγεννήσεως. Καὶ ἡ φυλὴ ὁλόκληρη νοερῶς ἦλθε νὰ καταθέσῃ τὰς ἐκδηλώσεις της, τὴν λατρείαν της, τὴν ἀφοσίωσί της πρὸς τὸν Δημιουργὸν ἑνὸς ἀνακουφιστικοῦ παρόντος καὶ ἑνὸς πολυενδόξου μέλλοντος.

Γύρω ἀπὸ τὴν λάμψι τοῦ Θρόνου αὐτοῦ συγκεντροῦνται σήμερον ὅλαι μας αἱ ἐλπίδες, ὅλοι μας οἱ ἐθνικοὶ πόθοι καὶ ἀπὸ τῆς ἀχτῖνές του παίρνουμε ὅλοι τὸ θάρρος, τὴν πίστι, τὴν αὐτοπεποίθησι.

Σκιὲς δὲν ὑπάρχουν πιὰ μέσα στὴν Ἑλληνικὴ ψυχή. Ὅλας τὰς διέλυσεν ὁ φωτεινὸς κύκλος ποῦ ἀπαλὰ-ἀπαλὰ ἀπλώθηκε γύρω μας ἀνέσπερος, Τὸν κύκλο αὐτὸ τὸν ἐχάραξεν ἀνεξίτηλον ὁ Ἐκλεκτὸς τῆς Φυλῆς γιὰ νὰ μᾶς ἀνοίξῃ τὸν δρόμον τῆς Ἱστορίας, τὸν δρόμο τοῦ καθήκοντος, τὸν δρόμο τῶν στρατιωτικῶν θυσιῶν καὶ τῶν δοξασμένων ἀγώνων.

* *
*

Τὸν Σεπτέμβριον ἐχαιρετίσαμεν, μὲ τὰς πιὸ ἑορταστικὰς ἐκδηλώσεις, τρεῖς ἐπετείους, τρία χρυσοστόλιστα σημεῖα τοῦ ἐθνικοῦ μας βίου.

Τρία ἀναγεννητικὰ κύματα ἐπλημμύρισαν τοὺς βουρκωμένους ἑλληνικοὺς κάμπους καὶ μὲ τὴν ὁρμή τους παρέσυραν τὸ βοῦρκο ποῦ ἔπνιγε τὰ ἰδανικά μας, ποῦ ἔφερεν ἀσφυξία στὴ ζωή μας, ποῦ ἐδυσκόλευε τὰ βήματά μας, ποῦ ἐστένευε τὸν ὁρίζοντα τῶν πόθων μας.

Ὁ πολιτικὸς τῶν ἔργων, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Φυλῆς γεμᾶτος αὐτὸς ἀπὸ πίστι πρὸς τὸ προσεχὲς μέλλον, πρὸς τὴν αὔριον, τονώνων τὴν Ἑλληνικὴ ψυχή, ἐνσταλάζων τὴν αὐτοπεποίθησί του, σκορπίζει γύρω του τὰ μεγάλα αἰσθήματα ποῦ ἐδρεύουν ἄφθονα, δροσερὰ στὰ στήθη του.

Ὁ κ. Βενιζέλος τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἀπεθεώθη.

Ὁ Λαὸς ἀπεθέωσε τῆς εὐμορφιὲς ποῦ ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν ψυχήν του, ἀπὸ τὰς σκέψεις του, ἀπὸ τὴν δύναμί του. Ἀπεθέωσε τὰ δικά του ἰδανικὰ ποῦ βρίσκονται ὅλα συγκεντρωμένα στοῦ ὑπερόχου Ἕλληνος τὴν ἀδάμαστον θέλησι, τὴν ἀπέραντη αἰσιοδοξία.

* *
*

Ἡ πολεμικὴ κατάστασις παραμένει ἡ αὐτὴ στὴς μεγάλες γραμμές της.

Ἡ ἀπόπειρα τοῦ Πάπα πρὸς εἰρήνευσιν ἀπέτυχεν, ὁ ὑποβρυχιακὸς πόλεμος εὑρίσκεται εἰς ὕψεσιν, ἡ ναυπηγιακὴ δραστηριότης τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τῶν Ἄγγλων στὸ Ζενίθ, τὰ μεταφορικὰ καὶ συγκοινωνιακὰ μέσα τῶν Συμμάχων πολλαπλασιάζονται ἐνῷ ἀντιθέτως τῶν Κεντρικῶν Αὐτοκρατοριῶν τεινουν πρὸς τὴν στήρευσιν.

Ὁ Γερμανικὸς Λαὸς βλέπει μὲ τὸ αἴσθημα τῆς ἀπογοητεύσεως, τοῦ τρόμου καὶ τέταρτον πολεμικὸν χειμῶνα ἐνῷ στὴν Αὐστρίαν τὸ φάσμα τῆς πείνης, τῆς δυστυχίας ἁπλώνεται ἀκράτητο σ' ὅλην τὴν Αὐτοκρατορίαν.

Ὁ Γερμανισμὸς παλαίει θηριωδῶς πλέον. Τὸ πληγωμένο θηρίο ἀνεγείρεται φοβερὸ κάθε φορά, ἀλλὰ τὰ πλήγματα ποῦ δέχεται εἶνε τόσον δυνατὰ ποῦ τοῦ ἀφαιροῦν σὲ κάθε κίνημά του καὶ νέας δυνάμεις.

Ἡ ἀνθρωπότης ἀπέκαμε καὶ ὀνειροπωλεῖ τὴν εἰρήνην μὲ τὴν λαχτάρα ναυαγοῦ ποῦ ἀντικρύζει πάντα τὴν σωτηρίαν του.

Δ. Λ. Ζ.

Ο ΚΟΣΜΟΣ

— Τὸ Ροῦπελ, ἡ παράδοσις τοῦ ροῦπελ.

Μία ἀπὸ τὴς ἐθνικὲς ντροπὲς ποῦ ἐγεννήθηκαν καὶ ἔζησαν καὶ ἄπλωσαν τῆς ρίζες τους μέσα στὸ ἀντεθνικὸ περιβάλλον ποῦ ἐδημιουργήθη ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποῦ ὁ ἐθνικὸς Κυβερνήτης ὁκ. Βενιζέλος κατέθεσε τὴν Ἀρχή.

ΤΟ ΡΟΥΠΕΛ

Εἶνε ἡ μόνη παρηγορία ὅτι κάθε τι ποῦ ντροπιάζει τὴν ἀθάνατη ἱστορία τοῦ Λαοῦ μας συνετελέσθη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν.

Αἱ ἀποκαλύψεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Βουλὴν αἱ τόσον βαρυσήμαντοι, καθὼς καὶ αἱ ἴσης σπουδαιότητος τοῦ κ. Πολίτου καὶ τοῦ κ. Ρέπουλη καὶ τοῦ κ. Καφαντάρη ἐξεκαθάρισαν μίαν παρένθεσιν τῆς Ἐθνικῆς μας ζωῆς.

Μέσα στὴν παρένθεσιν αὐτὴν ἀντικατοπτρίζεται τὸ ἔργον ὡρισμένων ἀτόμων ποῦ ἀπεξενώθησαν ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν σκέψιν, τὴν ἑλληνικῆν συνείδεισιν καὶ ἔρμαια παθῶν, συμφερόντων, στρεβλῶν ἀντιλήψεων, προδοτικῶν σχεδίων ἔγραψαν τὰς θλιβερὰς σελίδας τῆς νεωτέρας ἱστορίας μας.

Εἰς τὴν προμετωπίδα ἀναγράφεται ἡ λέξις Ρουπελ, ποῦ μόνη της, χωρὶς ἐπεξηγήσεις, χωρὶς σχόλια, χωρὶς διαμαρτυρίας, ἐκφράζει τὴς πενθιμότερες καὶ τῆς πλέον ντροπιασμένες στιγμὲς ποῦ ἐπέρασεν ἡ σύγχρονος Ἑλλάς.

Ὅλη αὐτὴ ἡ παρένθεσις εἶνε δική τους, ἀνήκει στὸ παθητικό τους, εἶνε ἔργον τῶν Ὑποελλήνων αὐτῶν οἱ ὁποῖοι τυφλωμένοι, ἄκαρδοι, χωρὶς ἴχνος ἐθνικῆς φιλοτιμίας ἐτόλμησαν νὰ παραδώσουν σὲ Βουλγαρικὰ χέρια ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ἐρείσματα τῆς Μακεδονίας, τὸ ἱστορικὸν Ροῦπελ.

Σ' αὐτοὺς ἡ ἐθνικὴ κατάρα, τὸ ἐθνικὸν ἀνάθεμα.

* *
*

Μέσα σὲ λίγες ὧρες μετεβλήθη σὲ τέφρα καὶ στάχτη ἡ περίπυστος πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας.

Μία καταστροφὴ ἱστορικὴ ἁπλώθηκε συγνὴ γιὰ νὰ μεταβάλῃ σὲ πένθιμα ἐρείπια ὅτι γιὰ χρόνια ἐδημιουργεῖτο στοργικὰ στὴν εὐμορφη Θεσσαλονίκη. Μία φλόγα ἀπέραντη, ἀκράτητη, ἔρριξε τὰ ὁρμητικὰ κύματά της μέσα σὲ καλύβια, μέσα σὲ ἀρχοντικὰ σπήτια, μέσα σὲ τούρκικα παλάτια, σὲ Ἑβραϊκὰ μέγαρα, σὲ ἑλληνικὲς κατοικίες, σὲ δημόσια ἱδρύματα, σὲ ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ μὲ μιὰ σκληρὴ δημοκρατηκότητα τὰ ἀπετέφρωσε, τὰ μετέβαλε σὲ τραγικὰ ἐρείπια μιᾶς μισοσβυσμένης ζωῆς.

Ἡ Θεσσαλονίκη, Μία φλόγα ἀπέραντη, ἀκράτητη, ἔρριξε

Η ΠΥΡΚΑΓΙΑ

Ἡ φωτιά, ἡ φλόγα, ἡ θερμότης ποῦ δίνει ζωὴ δίνει δύναμι καὶ κίνησι στὰ χέρια τοῦ ἀνθρώπου, ποῦ ὑποταχτικὴ στὴν ἀνθρωπίνη μεγαλοφυΐα καὶ ἐφευρετικότητα, γίνεται τὸ εὐεργετικώτατον ὄργανον γιὰ τὴν εὐζωΐα, τὴν καλοπέρασι τοῦ ἀνθρώπου, τὴ στιγμὴ ποῦ χωρὶς χαλινὸ, χωρὶς περιορισμὸ, χωρὶς ὡρισμένη κατεύθυνσι ξαπολύεται στὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος γίνεται τὸ φοβερώτερον στοιχεῖον τοῦ ἐξολοθρευμοῦ. Καταστρέφει ἀλύπητα, κόπους, περιουσίες, εὐμορφιές, ἔργα τέχνης, βιομηχανίας, νοικοκυριὰ καὶ κάθε τι ποῦ εἶνε ἔργον ἀνθρώπινον καὶ γιὰ τοῦτο ἀνίκανον νὰ λυγίσῃ τὴν δύναμί της καὶ νὰ κερδίσῃ τὸν οἰκτό της.

Ἔτσι ὅμως καμμιὰ φορὰ στὴ τύχη περιφρονητικὰ περνάει ἀπὸ μερικὰ σπήτια καὶ ἐν ᾧ βλέπεις παντοῦ γύρω σου ἐρείπια ποῦ ἀχνίζουν ξαφνικὰ ἀντικρύζεις καὶ ἕνα ἀπείραχτο οἰκοδόμημα ἀπὸ τῆς φλόγας τὴν καταστροφή.

Εἶνε ἡ ἰδιοτροπία τοῦ ἰσχυροῦ.

Σ' ὅλη αὐτὴν τὴν φρίκη τῆς καταστροφῆς τῆς Θεσσαλονίκης ἔλαμψεν ἡ Συμμαχικὴ αὐτοθυσία καὶ ἀνέβηκε σὲ ἕνα ὑψηλὸ ἐπίπεδο θαυμασμοῦ ἡ προσπάθεια τῶν Ἀγγλογαλλικῶν Στρατευμάτων γιὰ τὴ σωτηρία τῶν κατοίκων.

Ἀλλὰ καὶ ἡ Κυβερνητικὴ πρόνοια ἀνέβηκε στὸ ὕψος τῶν περιστάσεων γιὰ νὰ ἀναδημιουργήσῃ ἀπὸ τὰ ἐρείπια τὴν καινούρια πόλι ποῦ θὰ εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα σύγχρονα ἐθνικά μας κοσμήματα. Ἡ ἰδιωτικὴ ἀλληλεγγύη ἐπίσης δὲν ὑστέρησε μολονότι ἐβράδυνε νὰ φανερώσῃ τὸ ἐνδιαφέρον της.

*
* *

Ἐκάλεσεν ἡ Πολιτεία τοὺς στρατευομένους τῶν ἀπογραφῶν 1916 καὶ 1917, τοὺς ἀπαλλαγέντας, τοὺς διὰ πολιτογραφήσεως ἀποκτήσαντας τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν ὡς καὶ ἐκείνους ὧν ἡ ἀναβολὴ κατατάξεως ἔληξε κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσελεύσεως τῶν ἀνωτέρω ἀπογραφῶν.

Η ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΛΗΡΩΤΩΝ

Ἐκλήθησαν ἐπίσης καὶ τινες ἄλλαι κατηγορίαι στρατευσίμων καὶ ἡ νεότης μνήμων τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ὑποχρεώσεων ἀθρόα προσῆλθε στὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ. Τὸ δηλητήριον ἦτο ἀνίσχυρον νὰ ἐνεργήσῃ βαθέως ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς.

Τὴν ἀφῆκεν ἀμόλυντον, ἄσπιλον, γενναίαν, ὁρμητικήν, ἀποφασιστικήν.

Ἡ νεότης τῆς Ἑλλάδος ἀφυπνίσθη πρώτη στὸ σάλπισμα τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Φυλῆς καὶ ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς, εὑρέθη στὴ πρωτοπορεία τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως. Οἱ Σωματάρχαι καὶ ὁ στρατὸς ἐώρτασαν καὶ ἐπανηγύρισαν τὸ γεγονὸς διότι ἡ νίκη αὐτὴ τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος εἶνε ἡ πρώτη νίκη τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

* *
*

Ὁ Ποιητὴς ἐσταμάτησε τοὺς ποταμοὺς τῆς λύρας του. Συνεκράτησε τὸν πόνο του, ἔκρυψε τὴ φρίκη του. Ἡ μεγάλη ψυχή του ἄπλωσε τὰ φτερά της γιὰ νὰ φέρῃ τὴν πειὸ βαθειὰ σκιὰ στὴ φλογισμένη γῆ ποῦ ἔκαιεν ἀλύπητατὴν ἐθνικὴ σκέψι καὶ ἐπερίμενε τὴς δροσερὲς στιγμὲς τοῦ ἐθνικοῦ βίου γιὰ νὰ ἐκφράσῃ ὅτι πλούσιον καὶ ὑψηλὸν καὶ ὡραῖο μαζευότανε στῆς ρίζες της.

Ο ΡΩΜΗΟΣ ΤΟΥ ΣΟΥΡΗ

Ἦλθεν ἡ κατάλληλη στιγμή....

Στὸ πνευματικὸ ὁρίζοντα τῆς Ἑλλάδος ἔλαμψεν ἡ ἐλευθερία, ἡ πίστις. Ἀνεστηλώθησαν τὰ σύμβολά τους καὶ ἁπλώθηκε γύρω μας ἡ ἀπόλυτος γαλήνη. Ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν ἦρθαν ἡ δροσιὲς, τὰ μυρωμένα κύματα ποῦ ἐγλύκαναν τῆς πικράδες μας καὶ ἐφώτισαν τοὺς σκοτεινιασμένους δρόμους. Ὁ ἀρχηγὸς—πίστις καὶ ἐλευθερία αὐτός, ἀκούραστος πνευματικὸς σημαιοφόρος ἀνεστήλωσεν ἐπάνω στὰ ἐρείπια τὴν καινούργια ζωή μας καὶ ὁ ποιητὴς ξαναφάνηκε μὲ ὅλη τὴ λάμψη ποῦ σκορπίζει ἡ Ἀνάστασις τοῦ Γένους καὶ τῆς Φυλῆς.

* * *

Ἀπὸ τῆς ἀνθρώπινες κακίες ἐκεῖνο ποῦ μισεῖ περισσότερον ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς εἶνε ἡ προδοσία.

Ἀποτροπιασμὸς καταλαμβάνει κάθε Ἕλληνα στὴ σκέψι ὅτι μπορεῖ μέσα στοὺς κόλπους τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας νὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι προδίδοντες τὰς σκέψεις ἢ τὰς πράξεις, ἢ τὰ διανοήματα τοῦ ἄλλου χάριν ὑλικοῦ ἢ πολιτικοῦ ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος.

Η ΠΡΟΔΟΣΙΑ

Καὶ ὅμως αὐτὴν τὴν ἐπαίσχυντον πρᾶξιν, τὴν τόσον μισαρὰν καὶ μισητὴν γιὰ τὴν ἀντίληψιν, γιὰ τὰ αἰσθήματα τοῦ Λαοῦ μας, εὑρέθη ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ διαπράξῃ μὲ τὴν πιὸ χαρακτηριστικὴν ἀφέλειαν.

Ἀπὸ τὶς πειὸ κτυπητὲς ἀποκαλύψεις τοῦ ἐθνικοῦ μας Ἡγήτορος ποῦ μέσα στὴ Βουλὴ μὲ τὰ ζουμερὰ λόγια του, μὲ τὶς ὑπερήφανες ἐκφράσεις του, μὲ τὰς ἐθνικὰς σκέψεις του ἀπελύμανε τὰ τρία τέταρτα τοῦ ἐθνικοῦ ἄγους, ἀπὸ τῆς πειὸ ὀδυνηρὲς ἀποκαλύψεις ἦτο καὶ ἡ προδοσία τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τῶν σκέψεων καὶ ἀποφάσεων τῆς Σερβίας πρὸς τοὺς μισητούς μας Βουλγάρους.

Ἡ παγκόσμιος ἱστορία θὰ σταματήσῃ στὸ σημεῖον αὐτὸ μὲ ἕνα βαθὺ αἴσθημα περιφρονήσεως γιὰ τὰ πρόσωπα ποῦ ἀπετόλμησαν τὸ ἐθνικὸν αὐτὸ ἔγκλημα.

Ἡ δὲ Ἑλληνικὴ ἱστορία θὰ παρέλθῃ συντετριμμένη ἀπὸ ἀπόγνωσι ὅταν ὑποχρεωθῇ νὰ χαράξῃ στὶς σελίδες της τὸ ἀποτρόπαιον αὐτὸ γεγονός.

Εὐτυχῶς ὅτι ὑπῆρξαν τόσα τὰ ἐγκλήματα τῶν πολιτικῶν προσώπων τῆς ἐθνικῆς καταισχύνης, ποῦ μόνον ἀπὸ ἄνδρας τοιούτων αἰσθημάτων μποροῦσε νὰ προέλθῃ καὶ ἡ ἐπώδυνος αὐτὴ ἐθνικὴ κατάπτωσις.

Ἡ ἱστορία γιὰ τοῦτο καὶ μόνον θὰ χαράξῃ τὰ ὀνόματα τῶν Σκουλουδογουναρέων καὶ θὰ ἀρκέσῃ ἡ ἀνάμνησίς των γιὰ νὰ φέρῃ στὴ μνήμην μιὰ ντροπιασμένη ἐποχὴ τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς.

Ἀλλὰ ἡ ἐποχὴ αὐτὴ εἶνε ὁ τελευταῖος σταθμὸς τοῦ ἐθνικοῦ ἄγους.

Ὕστερα ἀπὸ τὰ ὅρια αὐτὰ τὰ σκοτεινὰ, ἀνατέλλει ὁ λαμπρότατος ἑλληνικὸς ἥλιος ποῦ σκορπίζει παντοῦ ἀκτῖνας εὐμορφιᾶς ἑλληνικῆς, ἡρωϊσμοῦ ἑλληνικοῦ, λαμπρότητος καὶ αἰσθημάτων τῆς ὑπερόχου ἑλληνικῆς ἐκδηλώσεως ποῦ θὰ φωτίσουν, θὰ εὐμορφίνουν καὶ αὐτὲς τὶς ἄσχημες ἱστορικὲς ἑλληνικὲς σελίδες.

Αἱ Ἀθῆναι φιλοξενοῦν καὶ πάλιν ἕνα ἀπὸ τοὺς πιὸ ἐκλεκτοὺς φίλους τῆς πατρίδος μας. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Γαλλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς κ. Φουζὲρ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὸ Παρίσι.

Ο κ. ΦΟΥΖΕΡ

Μετὰ τὰς Νοεμβριανὰς Σκηνὰς ἀνεχώρησε γιὰ τὴν τὴν Γαλλίαν καὶ ὁ ὑπέροχος Φιλελληνισμός του τὸν ὤθησεν εἰς τὰς εἰλικρινεστέρας ἐνεργείας ὑπὲρ τῆς ἀδικουμένης Ἑλλάδος.

Ὅταν ἡ Γαλλία ὁλόκληρος ᾐσθάνετο φρίκην καὶ ἀποστροφὴν διὰ τοὺς ἐργάτας τῶν Νοεμβριανῶν αἰσχῶν καὶ εἰς τὸν κλυδωνισμὸν τῶν παθῶν καὶ εἰς τὴν σύγχυσιν τῶν ἀντιλήψεων διέτρεχον κίνδυνον τιμαλφέστατα συμφέροντα τῆς πατρίδος, ὁ κ. Φουζέρ, μὲ τὸν ὄγκον τῆς ὑπεροχῆς του, εἰργάσθη ὡς Ἕλλην διὰ νὰ πείσῃ, νὰ μετατρέψῃ γνώμας ἀποκρυσταλλωμένας, νὰ δημιουργήσῃ φιλικὰ πνεύματα, φιλικὰς διαθέσεις καὶ καταδείξῃ τὴν ἀθωότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ὁ ὁποῖος ἐγνώρισεν ἀπὸ κοιτίδος ν' ἀγαπᾷ τὴν Γαλλίαν.

Ὁ χρόνος ποῦ ἔκανε στὸ Παρίσι ἦτον χρόνος κέρδους ἐθνικοῦ γιὰ τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα, γιὰ τοῦτο ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς δὲν ὑστέρησεν εἰς ἐκδηλώσεις βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης καὶ εἰλικρινοῦς ἀγάπης πρὸς τὸν κ. Φουζὲρ τὸν πολύτιμον ὑπερασπιστήν του, ἅμα τῇ ἐπανόδῳ του. Τὸ Ναυτικὸν καὶ τὰ Ἐργατικὰ Σωματεῖα καὶ ἄλλα πλήθη πολιτῶν μετέβαλλον εἰς προσκύνημα τὴν Γαλλικὴν Σχολήν.

Εὐλαβητικὰ ἐξεδήλωσαν τὴν Ἐθνικὴν εὐγνωμοσύνην ὅλων μας καὶ ἤκουσαν λόγια ὑπέροχα ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ εὐγενοῦς Γάλλου, τοῦ διαπρεποῦς ἐπιστήμονος, τοῦ πολυτίμου ὑπερασπιστοῦ τῶν Ἑλληνικῶν Δικαίων.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ο ΑΓΓΛΙΚΟΣ ΗΡΩΪΣΜΟΣ

Στήλας ὁλοκλήρους ἀποτελοῦν τὰ πολεμικὰ ἐπεισόδια καὶ αἱ ὑπεράνθρωποι ἐκδηλώσεις τοῦ προσωπικοῦ θάρρους καὶ τῆς εὐγενοῦς αὐτοθυσίας, τὰς ὁποίας, ἀφηγεῖται εἰς τὸν «Ἡμερ. Τηλέγραφον» του Λονδίνου ὁ περίφημος πολεμικὸς ἀνταποκριτὴς του Τζίμπς, ὁ παρακολουθῶν ἐκ τοῦ Βρεττανικοῦ Ἀρχηγείου τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Βρεττανικοῦ μετώπου.

Ὁ Ἄγγλος δημοσιογράφος περιγράφει μίαν σελίδα τῆς δράσεως τοῦ συντάγματος Γυορκσάϊαρ καὶ ἐκθέτει μὲ λυρισμὸν τὴν μυθικὴν ἀνδρείαν τῶν μαχητῶν τῆς Φρικούρ, οἱ ὁποῖοι διέπραξαν κατορθώματα τὰ ὁποῖα ἐπὶ γενεὰς γενεῶν θὰ συγκινοῦν καὶ θὰ ἐξαίρουν τὴν Ἀγγλικὴν ψυχήν. Ἡ ἐπίθεσις τῶν Ἀγγλοπαίδων ἐκείνων κατὰ τῶν Γερμανικῶν γραμμῶν διὰ μέσου τῆς «Ζώνης τοῦ Θανάτου» ἢ τῆς ἐκτάσεως ἐκείνης, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζήσῃ ἄνθρωπος—ὅπως ἀποκαλεῖται κοινῶς εἰς τὴν πολεμικὴν γλῶσσαν ἡ στενὴ λωρὶς γῆς, ἡ ἀποχωρίζουσα τὰ δύο ἀντίπαλα χαρακώματα—ἐσημείωσε θαύματα αὐτοθυσίας.

«Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἤμην τρελλός», εἶπεν εἷς ἁπλοῦς στρατιώτης τοῦ ἐν λόγῳ συντάγματος πρὸς τὸν δημοσιογράφον. «Τὸ μόνον πρᾶγμα ποῦ ξερω εἶναι, ὅτι εὑρέθην ἀναρριχώμενος ἐπάνω εἰς τὰ Γερμανικὰ προπετάσματα μὲ μίαν βόμβαν εἰς τὴν χεῖρα. Γύρω μου οἱ νεκροὶ ὑψοῦντο εἰς σωρούς.

Ἄλλος πάλιν, λοχίας, ἀντελήφθη ὅτι, προτοῦ τὰ Γερμανικὰ πολυβόλα σκορπίσουν τὸν θάνατον κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων, ἀνεσκάλευον τὸ ἔδαφος, κατακλύζοντα διὰ σφαιρῶν ὅλους τοὺς κατακειμένους ἀνθρωπίνους σωροὺς διὰ νὰ φονεύσουν τοὺς ὑποτιθεμένως κρυπτομένους ἐν μέσῳ τῶν τραυματιῶν.

Ἀλλ' οἱ Γερμανοὶ κακῶς ὑπελόγισαν, διότι οἱ Ἄγγλοι ἐβάδιζον εὐθυτενεῖς κατὰ τοῦ ἀντιπάλου των. Παρετηρήθη ἐπίσης, ὅτι ἰδιαίτερον σῶμα πολυβόλων ἔβαλεν εἰδικῶς κατὰ τῶν Ἄγγλων ἀξιωματικῶν καὶ ὅτι οὗτοι, οἱ ὁποῖοι ἐφόρουν στολὴν ἁπλῶν στρατιωτῶν, ἐσώθησαν δι' αὐτὸν τὸν λόγον.

Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι, μόλις οἱ Ἄγγλοι στρατιῶται εὑρίσκοντο εἰς ὀλίγων μέτρων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Γερμανικοῦ χαρακώματος, οἱ Γερμανοί, ὑψοῦντες αὐθορμήτως τὰς χεῖράς των, ἐζήτουν «ἔλεος!» ἔσπευδον δὲ νὰ παραδοθοῦν. Πολλοὶ εὑρίσκοντο κρυμμένοι εἰς τὰ ἐσωτερικὰ βάθη τοῦ χαρακώματος.

Εἷς Γερμανὸς ἀξιωματικὸς ἐκ τῶν μαχομένων εἰς ἓν χαράκωμα, προβαλὼν τὴν κεφαλήν του διὰ μέσου μιᾶς ὀπῆς τῆς γῆς, ἐκραύγασε πρὸς τοὺς ἐφορμῶντας Ἄγγλους· «παραδίδομαι· ἀλλὰ ἔχω μαζύ μου καὶ ἕνα τραυματίαν».

—«Πολὺ καλά, φέρετέ τον μαζῆ σας· ἀλλὰ νὰ λείψουν τὰ τεχνάσματα!» εἶπεν εἷς Ἄγγλος λοχίας. Ἀλλ' ἀπὸ τὴν ὀπὴν ἐξῆλθον ὄχι εἷς ἢ δύο ἄνθρωποι, ἀλλὰ σαράντα τὸν ἀριθμὸν εἰς μίαν ἀτελείωτον ἀλληλουχίαν, ἕκαστος δὲ ἐξ αὐτῶν, ἀντιπαρερχόμενος πρὸ τοῦ Ἄγγλου λοχίου, τὸν ἐχαιρέτιζε διὰ τοῦ περιφήμου «Καμεράντ», ἐνῷ ὁ Ἄγγλος τοῦ ἔλεγε «Καλημέρα, Καλημέρα»! ἔχει κι' ἄλλους;»

Ἕνας ἄλλος πελώριος Γερμανός, μόλις εἶδεν ἐπερχόμενον κατ' αὐτοῦ εἰς λυσσώδη ὁρμὴν κάποιον νεαρὸν Ἄγγλον, τοῦ ἐφώναξεν εἰς ἄπταιστον Ἀγγλικήν· «Μὴ πυροβολήσῃς! Ἀνετράφην εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Καὶ σὲ θυμοῦμαι πολὺ καλά. Δὲν ἔμενες καὶ σὺ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Βικτώρια τοῦ Σέφφιλδ;» Ἡ ἔκκλησις τοῦ Γερμανοῦ τὸν ἔσωσεν.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

— Εἰς τὸν Στρατόν, τὸ Ναυτικόν, τοὺς Σιδηροδρόμους, τὰ Ταχυδρομεῖα καὶ Τηλεγραφεῖα καὶ τὰς Ἀτμοπλοϊκὰς Ἑταιρείας καθιερώθη ἑνιαία ὥρα διαιρουμένου τοῦ ἡμερονυκτίου εἰς 24 ὥρας.

*— Τὰ τμήματα Μητροπόλεως καὶ τὰ **Πυθαράδικα** ἐσχημάτισαν Ἐπιτροπὰς μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ ὑποδείξουν στὴ Δημαρχία τὰς ἐλλείψεις τῶν συνοικιῶν των.*

— Αἱ Ἐπιτροπαὶ παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Δημαρχεύοντα κ. Πάτσην καὶ τοῦ ἀνήγγειλαν τὴν σύστασίν των καὶ τοὺς σκοποὺς ποῦ ἐπιδιώκουν.

— Ὁ κ. Πάτσης τοὺς συνεχάρη καὶ εὐγνωμόνως ἐδήλωσεν ὅτι θ' ἀποδεχθῇ τὰς ὑποδείξεις των.

— Εἶνε ἀπὸ τὰ πλέον εὐοίωνα κοινωνικὰ καὶ ἐθνικὰ σημεῖα ὁ καταρτισμὸς τοιούτων ἐπιτροπῶν.

— Ἀρκεῖ νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς ἄλλα τμήματα τῆς πόλεως καὶ νὰ ἐκτελέσουν τὴν τιμητικὴν ἐντολὴν μὲ εὐσυνειδησίαν καὶ ζῆλον.

— Τὰ ἀδικήματα ἢ μᾶλλον τὰ ἀπεχθέστερα τῶν ἐγκλημάτων, τὰ ἐγκλήματα τῆς αἰσχροκερδείας ὑπήχθησαν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Στρατιωτικοῦ νόμου.

— Νὰ ἐλπίσωμεν μεταβολὴν καὶ ἀνακούφισιν στὴς λαϊκὲς ἀνάγκες;

— Τὴν Θεσσαλονίκην ἐπεσκέφθη ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος.

— Ἐνεκαινιάσθησαν αἱ ὁμιλίαι τῶν Φιλελευθέρων πρὸς τὸν Λαὸν μὲ ρήτορας τοὺς κ. κ. Μεταξᾶν, Κουλουμβάκην, Κουτούπην, Λαγοπάτην καὶ Πραντούναν.

— Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πολιτικῆς συζητήσεως μέσα στὴ Βουλὴ κατὰ τὴν 14ην Αὐγούστου, ὁπότε ἐπὶ ἑπτάωρον ὁ κ. Βενιζέλος προέβη εἰς τὰς ἱστορικὰς ἀποκαλύψεις του, ἐτέθη ζήτημα ἐμπιστοσύνης καὶ ἡ τεθεῖσα εἰς ψηφοφορίαν πρότασις ἐψηφίσθη ἀπὸ τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς.

— Ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως ἐψήφισαν καὶ οἱ 188 παρόντες Βουλευταί.

— Ὁ Λόρδος Γκράμβιλ διωρίσθη Πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας εἰς Ἀθήνας.

— Ὁ κ. ντὲ Μπιγὼ ὁ νέος παρ' ἡμῖν Πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας ἔφθασεν εἰς τὴν πόλιν μας συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Γάλλου ὑφυπουργοῦ κ. Γκοντάρ.

— Πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Γκοντὰρ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Πολίτης παρέθηκε πρόγευμα εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον τῆς «Μ. Βρεττανίας».

— Ἐπίσημον γεῦμα πρὸς τιμήν του παρέθηκε καὶ ὁ κ. Ντὲ Μπιγύ.

— Κατηρτίσθησαν ἐν τῇ Βουλῇ Ἐπιτροπαὶ διὰ τὴν σύνταξιν κατηγορητηρίου κατὰ τῶν Κυβερνήσεων Σκουλούδη, Λάμπρου καὶ Γούναρη.

— Ἡ Βουλὴ κατόπιν προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν Δωδεκαμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία καλεῖ τοὺς Ἐνόχους Ὑπουργοὺς πρὸς ἀπολογίαν.

— Καταφθάνουν τὰ μέλη τῆς ὑπὸ τὸν Στρατηγὸν κ. Μπρακέ, Γαλλικῆς Στρατιωτικῆς Ἀποστολῆς.

— Ἡ ἐνεργὸς αὐτῶν ὑπηρεσία εἰς τὸς τάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ εἶνε γεγονὸς, καὶ γεγονὸς ἀπὸ τὰ πλέον εὐχάριστα καὶ ἱκανοποιητικά.

— Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας τοῦ κ. Βενιζέλου εἰς τὰ λουτρὰ τῆς Ὑπάτης τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν διηύθυνεν ὁ κ. Μιχαλακόπουλος, τὴν δὲ Προεδρείαν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατέλαβεν ὁ κ. Τσιριμῶκος.

— Ἐψηφίσθη νόμος πρὸς ἵδρυσιν Πρωθυπουργικοῦ Γραφείου.

— Μία καινοτομία ὀφειλομένη εἰς τὸ ἀποφασιστικὸν καὶ ἐλεύθερον πνεῦμα τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

— Ἀπηλλαγμένος ὁ κ. Βενιζέλος ὑπουργικῶν καθηκόντων θὰ ἔχῃ τὸν καιρὸν καὶ τὰ μεγάλα ζητήματα νὰ χειρισθῇ μὲ τὴν ὑπέροχον δεξιοτητά του καὶ πρὸς τὰς λαϊκὰς ἀνάγκας νὰ προσαρμοσθῇ φαινόμενος εὐεργετικὸς καὶ ἐρχόμενος προστάτης καὶ ὑπερασπιστής των.

— Τὸ Πρωθυπουργικὸν γραφεῖον ἐπλήρωσε κενὸν καὶ ἐπροκάλεσε γενικὴν τὴν ἐπιδοκιμασίαν.

— Ἐδημοσιεύθη δήλωσις τοῦ Α'. Σώματος Στρατοῦ περὶ συναγερμοῦ.

— Ἐπροκάλεσε πανικὸν ἕως οὗ ἐδόθη ἡ ἐξήγησις ὅτι πρόκειται περὶ μέτρου τυπικοῦ.

— Ἐξετελέσθη ἡ ἐκκένωσις τῆς Ἠπείρου καὶ ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ ἐδοκίμασεν ὑπερτάτην ἀνακούφισιν, ὑψίστην ψυχικὴν ἀγαλλίασιν.

— Ἀγγέλλεται ἡ συγκέντρωσις Ἰαπωνικοῦ στρατοῦ εἰς Ματζουρίαν διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ρωσσίας.

— Τὰ ἐργοστάσια Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ὑπάρχει πληροφορία ὅτι θὰ χρησιμοποιηθοῦν πρὸς κατασκευὴν πολεμικῶν εἰδῶν.

— Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπετείου τῆς νίκης τοῦ Μάρνη ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Πουανκαρὲ ἐπαρασημοφόρησε τὸν νικητὴν τοῦ Μάρνη Στρατηγὸν κ. Σαράϊγ.

— Κατετέθη ἐπισήμως ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ Ἀσύλου τῶν ἀστέγων Παίδων γενναίως προσενεγκόντος τοῦ κ. Ἀντωνίου Ἐμπειρίκου.

— Μετὰ τὴν τελετὴν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Περιθάλψεως κ. Σῖμος συνεχάρη ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τηλεγραφικῶς τὸν ἐν Ἀγγλίᾳ εὑρισκόμενον γενναῖον δωρητήν.

— Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου ἀπονέμεται εἰς τὸν κ. Ἐμπειρῖκον ὁ Χρυσοῦς Σταυρὸς τοῦ Σωτῆρος.

— Ἔπεσεν ἡ Ρίγα εἰς χεῖρας τῶν Γερμανῶν.

— Τὸ γεγονὸς αὐτὸ κρίνεται ὡς μὴ ἐνέχον οὐδεμίαν πολεμικὴν ἀξίαν.

— Ὅλη του ἡ σοβαρότης εἶναι πολιτική.

— Ἑωρτάσθη ἡ ἑορτὴ τοῦ Βασιλέως Ἀλεξάνδρου πανηγυρικῶς.

— Εἰς Ὑπάτην καὶ Λαμίαν καὶ τοὺς διαμέσους σταθμοὺς ὁ κ. Βενιζέλος ἐγένετο ἀντικείμενον τῆς πλέον εἰλικρινοῦς καὶ ἐνθουσιώδους λατρείας ἐκ μέρους πολιτῶν καὶ στρατοῦ.

— Ἀφίκετο ἐκ Παρισίων τριμελὴς Οἰκονομικὴ Ἀποστολὴ ἀποτελουμένη ἀπὸ τοὺς κ. κ. Σερζὰν, Πουρσὲλ καὶ Σβαϊγκός.

— Ἐσχηματίσθη ἐν Παρισίοις Νέα Κυβέρνησις ὑπὸ τὸν κ. Παυλεβὲ Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν.

— Ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα Διοικητοῦ τῆς Κερκύρας καὶ Ἠπείρου ὁ Στρατηγὸς κ. Μοσχόπουλος.

— Συνῆλθεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Συνέδριον τῶν Διευθυντῶν τῶν ἐμπορικῶν Σχολῶν.

— Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συνεδρίου ἀφοροῦν τὴν βελτίωσιν τῆς ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως παρ' ἡμῖν.

— Ὁ Κερένσκυ ἀνεκηρύχθη ἐν Ρωσσίᾳ Δικτάτωρ καὶ Ἀρχιστράτηγος τοῦ Ρωσσικοῦ Στρατοῦ. Ἐπίσης ἀνεγνωρίσθη ἐκεῖ ὁριστικῶς τὸ Δημοκρατικὸν πολίτευμα.

— Ἐπέστρεψεν ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς κ. Φουζὲρ ἐκ Γαλλίας.

— Ἡ φιλελληνικωτάτη στάσις του ἐπροκάλεσε τὰς πλέον εἰλικρινὰς ἐκδηλώσεις εὐγνωμοσύνης ἐκ μέρους τῶν Ναυτικῶν μας, τῶν Ἐργατικῶν μας Σωματείων καὶ ἄλλων κοινωνικῶν τάξεων.

— Ἐτέθη εἰς διαθεσιμότητα ὁ Ὑποστράτηγος Παπούλας.

— Ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνωτέρου Δικαστικοῦ Ἐπόπτου ὁ Εἰσαγγελεὺς Χαλκίδος κ. Σομαρίπας.

— Ἡ νοημοσύνη του, ἡ μόρφωσίς του, ἡ δραστηριότης του εἶνε ἐγγύησις διὰ τὴν ἐπιτυχῆ δρᾶσιν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν νέων ὑψηλῶν καθηκόντων του.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ

Καλοῦνται οἱ δυνάμενοι νὰ προσφέρωσι τὸ ταχύτερον πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Διεύθυνσιν Οἰκογενειῶν Ἐφέδρων τιμὰς διὰ ὀγδοήκοντα δύο (82) δεσμίδας τῶν (500) φύλλων χάρτου διαστάσεων 70X100 ἢ 75X105, ποιότητος ὁμοίας πρὸς τὸ παρ' ἡμῖν δεῖγμα, παραδοτέων ἀμέσως εἰς τὸ Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον.

(Ἐκ τοῦ ὑπουργ. Περιθάλψεως)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν προσφύγων ὅτι εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου Περιθάλψεως ἀναχωρησάντων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δὲν θὰ παρέχηται οὐδεμία εἰς τὸ ἑξῆς περίθαλψις, καὶ οἱ οὕτως ἀποδημοῦντες πρόσφυγες, ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν Ἑλλάδα, δὲν θὰ δικαιοῦνται οὐδεμιᾶς περιθάλψεως οὔτε αὐτοὶ οὔτε αἱ οἰκογένειαί των.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουρ. τῆς Περιθάλψεως)

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Παρακαλοῦνται οἱ ἰδιῶται, ποῖ' οἷς ἐτοποθετήθησαν παρὰ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων λυχνίαι ἠλεκτρικαὶ πρὸς φωτισμὸν τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως, μετοικήσαντες δὲ ἐκ τῶν ἐν λόγῳ οἰκιῶν, ὡς καὶ οἱ νέοι ἐνοικιασταὶ τῶν οἰκιῶν τούτων, νὰ δηλώσωσι τοῦτο εἰς τὸ τμῆμα τοῦ φωτισμοῦ τοῦ Δήμου πρὸς κανονισμὸν τῶν σχετικῶν λογαρισμῶν.

Ὁ Δημαρχῶν
(Ὑπ.) Σ. ΠΑΤΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΠΙΣΙΤΙΣΜΟΥ

Εἰδοποίησις

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐπισιτισμοῦ ζητεῖ πρὸς ἐνοικίασιν ἐνταῦθα καὶ ἐπί μιᾶς τῶν κυριωτέρων ὁδῶν οἴκημα πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν γραφείων του περιλαμβάνον τοὐλάχιστον εἴκοσι δωμάτια εὐρύχωρα καὶ κατὰ πάντα κατάλληλα διὰ γραφεῖα.

Οἱ ἔχοντες πρὸς ἐνοικίασιν τοιοῦτον οἴκημα παρακαλοῦνται νὰ ἀποτανθῶσιν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου διὰ πᾶσαν σχετικὴν πληροφορίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1917.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τοῦ Ἐπισιτισμοῦ)

ΣΤΑΔΙΟΥ 23

Ν. ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΡΑΠΤΗΣ ΤΗΣ Α. Μ. ΤΗΣ ΒΑΣΙΛ. ΣΟΦΙΑΣ

ΣΤΑΔΙΟΥ 23

ΜΕΓΑΣ ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

ΑΔΕΛΦΩΝ Γ. ΛΙΑΚΟΥ

ΚΑΛΑΙΤΕΧΝΑΙ ΡΑΠΤΑΙ ΤΗΣ Β. ΑΥΛΗΣ

ΣΤΑΔΙΟΥ 34

Πλουσιωτάτη Συλλογὴ ὑφασμάτων εἰς ὅλα τὰ γοῦστα καὶ ὅλους τοὺς χρωματισμούς.

Ἐκεῖ ἡ συνάντησις ὅλων τῶν κομψῶς ἐνδυομένων.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΡΑΝΙΩΤΗΣ

ΟΔΟΝΤΟΙΑΤΡΟΣ

5 ΟΜΗΡΟΥ 5

Τὸ μοναδικὸν τῶν Ἀθηνῶν ἠλεκτροκίνητον ἀτελιέ.

Ἐξαγωγὴ ὀδόντων ὅλως ἀνοδύνως.

Κατασκευὴ ὀδοντοστοιχιῶν ἠγγυημένη.

Θεραπεία στόματος ἀποτελεσματική.

ΟΜΗΡΟΥ 5—ΑΘΗΝΑΙ

Modes Chapeaux

ΗΗΝΕΑΟΗΗΣ ΜΑΝΤΟΥΚΑ

ΕΡΜΟΥ 38

Τὰ νεώτερα καὶ τελειότερα Παρισινὰ μοντέλα εἰς ὅλα τὰ γοῦστα καὶ σχήματα.

38—ΕΡΜΟΥ—38

ΜΕΓΑ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ

"Ο ΣΥΓΓΡΟΣ,,

Ἀριθμὸς 6—ΠΑΤΗΣΙΩΝ—Ἀριθμὸς 6

Ἀνακαινισθὲν τελείως ἐπανέλαβε τὰς ἐργασίας του.

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ

Ὁλόκληρος σελὶς εἰς ἓν τεῦχος	Δραχ.	60
Ἡμίσεια » »	»	35
Τέταρτον σελίδος » »	»	20
Ὄγδοον » »	»	12

Διὰ χῶρον μικρότερον αἱ τιμαὶ ἀνάλογοι

Δι' εἰκονογραφημένας διαφημίσεις, δι' ἓξ τεύχη ἢ περισσότερα ἰδιαίτεραι συμφωνίαι.

ΕΡΓΑ ΤΗΣ Δ^ΟΣ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ Α'. Τόμος	Φρ.	3.00
» Β'. »	»	2.00
» Γ'. »	»	1.50
Η ΓΚΟΥΡΑΙΝΑ Ἱστορικὸν μυθιστόρημα ἐξ ὑπερεπτακοσίων σελίδων	»	5.00

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΜΟΝΑΧΗ Δρᾶμα Βυζαντινὸν τρίπρακτον.
Ο ΕΞΙΛΑΣΜΟΣ Δρᾶμα κοινωνικὸν τρίπρακτον.
Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ Δρᾶμα ἱστορικὸν τρίπρακτον.
Η ΤΖΕΝΗ ΜΕ ΓΕΛΙΟ ΤΗΣ κοινωνικὸν δραμάτιον μονόπρακτον, μεταφρασθὲν εἰς τὴν Ἀγγλικήν.
ΟΤΑΝ ΛΕΙΠΗ ΤΟ ΧΡΗΜΑ, Δρᾶμα κοινωνικὸν τρίπρακτον. Πάντα διδαχθέντα ἀπὸ τῆς Ἑλλ. Σκηνῆς

Σειραὶ τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» τοῦ Α'. Β'. Γ'. Δ'. Ε' ΣΤ'. Ζ'. Η'. καὶ Θ. ἔτους πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖά μας πρὸς 25 φρ. ἑκάστη.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ "ΜΟΥΣΙΚΗΣ,,

ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΙΑΝΩΝ "ΣΤΑΡ,,

13—15 Στοὰ Ἀρσακείου

Πιάνα καὶ ἀεροκύμβαλα μὲ μηνιαίας δόσεις ἐκ δρ. 40
Ὅλα τὰ τραγούδια ὅλων τῶν Ἑλλήνων συνθετῶν, καὶ ὅλα τὰ νεώτερα succés.
Βιολιά, μανδολίνα, κιθάρες, σάλπιγγες καὶ τύμπανα διὰ προσκόπους καὶ τὰ ἐξαρτήματα αὐτῶν.

Ζητήσατε τιμοκαταλόγους.

ΤΥΠΟΙΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΠΛΑΖΟΥΔΑΚΗ, ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 3